

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGISLAȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

DIRECTOR :

I. GR. PERIȚEANU

fost Ministru, Avocat
Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR :

ALEXANDRU VELESCU

Doctor în Drept, Avocat

FONDATOR :

ION S. CODREANU

Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE :

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Ioșef Gh. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantin**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Gălășescu Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ. Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Univesitar.

SECRETARI DE REDACȚIE :

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat.

SUMAR

— *Modificările aduse de noul cod de procedură penală competenței penale a judecătorilor de ocoale în ceea ce privește judecarea contravențiilor și infracțiunilor din legile speciale*, de Mihai V. Popovici, magistrat;

— *Anghel M. Dragomirescu: Revendicarea în Dreptul Român*, Recenzie de R. D.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

— *Inalta Curte de Casație și Justiție S. Unite: Casa Generală de Pensuni cu Marin Rădulescu* (Pensuni. Inscrisoare pentru infirmități din cauza serviciului. Cauzele și împrejurările de fapt în care s'a produs infirmitatea. Se constată numai prin certificatul autorității superioare de care depinde funcționarul. Procesul verbal al comisiei medicale. Ce constată?);

— *Idem, s. I: Claudia Budde cu D. Margulis* (Legea conversiunii. Debitor ce dobândește prin succesiune în indiviziune cu alți comștenitori un imobil rural dar care nu locuiește în comună rurală. Dacă poate lichida o datorie personală prevăzându-se de dispozițiile art. 1 pct. a lit. B);

— *Idem, s. II: Valentina Șerpescu cu Paulina Marinescu* (Servitute de vedere. Deschiderea unei ferestre de lumină chiar pe hotarul despărțitor al proprietăților. Dacă constituie o servitute de vedere sau de lumină asupra fondului vecin. Dacă aduce vreo restricțiune exercitării dreptului de proprietate oricât de prelungită ar fi existența ei);

— *Idem, s. III: Biserica Greco-Catolică cu Iunian Marcovici și a. (Culte. Bunuri deținute de o comunitate religioasă. Trecerea a o parte din credincioși dela cultul greco-catolic la cel greco-oriental. Nedesființarea cultului greco-catolic. Dacă este locul la schimbarea situației juridice a averii. Turburare de posesie. Competința instanțelor de drept comun);*

— *Idem, s. III: Ion Iancu cu Ministerul de Finanțe* (Legea contabilității publice. Controlor fiscal. Achitat în acțiunea disciplinară. Dacă hotărârea comisiei disciplinare poate avea autoritate de lucru judecând asupra acțiunii penale. Lipsă de control. Responsabilitate solidară. Perceptor. Nedepunerea garanției legale. Nu exonerează pe controlor de răspundere);

— *Curtea de Apel, Craiova s. II: Banca Vâlcea și a. cu I. Dumitrescu și a. (Acțiune cambială. Apel. Excepțiune neridicată de girantul-intimat la prima zi de înfățișare. Tardivitate. Societate. Administratori cari au semnătura socială. Darea procurii unui avocat. Dacă este nevoie a se îndeplini formalitățile cerute de art. 90 și 96 c. com.);*

— *Curtea de Apel din Constanța: Ministerul de Finanțe cu Haralambie Novac* (Băuturi spritoase. Monopolul vânzării lor. Condițiunile în care se poate face vânzarea lor la hanuri. Deosebire de debitele propriu zise. Cum se poate face vânzarea la acestea. Contravenție);

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

— *Casația italiană S. U. (Locațiune. Cesiune de contract);*
— *Idem s. I (Societate. Contract între două societăți. Conflict de interese. Delegarea tutului puterilor unui singur administrator. Validitate. Garanție. Lipsa depunerii. Efecte);*

— *Idem, idem (Societate comercială neregulată. Asociație în participare. Deosebiri. Beneficii. Repartizarea);*

— *Trib. civ. Sena (Furt de curent electric. Convențiune relativă la furnisirea de energie electrică. Natura curentului. Vânzare. Transmisiunea proprietății. Insușirea ilicită a curentului. Furt) cu Nota d-lui Elias Grünberg, avocat).*

Modificările aduse de noul cod de procedură penală, competenței penale a judecătorilor de ocoale în ceea ce privește judecarea contravențiilor și infracțiunilor din legile speciale

I. — Pentru a putea stabili modificările profunde pe care procedura penală din 19 Martie 1936 le-a adus competenței penale a legii judecătorilor de ocoale, este necesar să stabilim în prealabil care este actuala competență sub imperiul legii jud. de ocoale. Pentru aceasta trebuie să arătăm care este adevărata interpretare a art. 51 din legea jud. de ocoale.

a) Primul alineat al acestui articol vorbește de competența judecătorilor în materie de contravenții de simplă poliție și prevede că judecă toate contravențiunile de simplă poliție, de orice natură și din orice lege ar decurge, în primă și ultimă instanță, când pedeapsa de aplicat este amenda. Cu alte cuvinte, va judeca cu recurs toate contravențiunile propriu zise, adică cele pedepsite cu amendă până la 250 lei, și numai când sunt pedepsite cu amendă, nu și atunci când sunt pedepsite și cu închisoare. Art. 51 alin. 1 vorbind de amendă se referă la amenda polițienească, care se dă contravențiunilor de simplă poliție de care se ocupă, și pomenind de „pedeapsa de aplicat”, rezultă că judecătorii vor acorda calea de atac după pedeapsa prescrisă de lege, nu după pedeapsa aplicată (Cas. II, dec. 3203 din 7 Mai 1929, citată în *Manolescu* și *Zota*, legea jud. de ocoale adnotată, sp. 23 sub art. 51). Astfel după art. 293 c. p. pedeapsa e de 150—250 lei, iar conform ultimului alineat se poate da și închisoare până la 5 zile. Or, chiar în cazul că judecătorul aplică numai amenda de 250 lei, hotărârea se va da cu apel deoarece pedeapsa de aplicat este și închisoarea. Orice infracțiune a cărei pedeapsă ar depăși amenda de 250 lei, ne mai fiind o contravenție polițienească de care se ocupă alin. 1 al art. 51, nu va putea fi judecată de judecătorul de ocol decât dacă ar face parte din cele 8 legi speciale prevăzute de alin. II, sau ar fi dată în competența judecătoriei de vreo altă lege specială sau de art. 53 din legea jud. de ocoale.

b) Același alineat I al art. 51 mai prevede că dacă „restituțiunile și reparațiunile civile trec de 1.500 lei”, hotărârea este în prima instanță cu apel chiar dacă ar fi vorba de o contravenție polițienească pe care altfel ar judeca-o judecătorul în prima și ultima instanță. Deci, dacă partea civilă cere, de exemplu, 2000 lei despăgubiri pentru contravenția prevăzută de art. 385

alin. 8 c. p., care se pedepsește cu maximum 100 lei, judecătorul va trebui să pronunțe cartea de judecată cu apel, nu cu recurs. Acordarea căilor de atac după cuantumul despăgubirilor cerute mi se pare o anomalie juridică, deoarece acțiunea privată este un accesoriu și în cazul art. 51 din legea jud. de ocoale accesoriul poate dicta calea de atac contra principalului, care este acțiunea publică. Se dă astfel părții civile posibilitatea de a șicana pe inculpat cerând o despăgubire care să depășească 1500 lei, pentru a-l purta pe inculpat și în apel și în recurs.

c) Dacă contravențiunile de simplă poliție sunt pedepsite și cu închisoare polițienească (1—15 zile), atunci judecătoria judecă cu apel la tribunal.

d) Aliniatul II al art. 51 enumeră opt legi speciale pe care le dă în competența judecătorului de ocol. De această dată însă legiuitorul nu mai vorbește de „contravențiuni de simplă poliție”, ca în alin. I, ci de „abaterile calificate contravențiuni și delict”, și arată că le judecă „cu aceeași competență”. Expresia aceasta: „cu aceeași competență” este cu totul neclară. În realitate, legiuitorul a vrut să economisească câteva cuvinte și a vrut să spună că: „abaterile calificate contravențiuni și delict”, cuprinse în legile speciale enumerate mai jos, se vor judeca în primă și ultimă instanță când sunt pedepsibile numai cu amenda, dar de data aceasta amenda poate fi oricât de mare, nu numai de maximum 250 lei ca în aliniatul I, pentru că în aliniatul II legiuitorul vorbește de „abateri calificate contravențiuni și delict”, și nu de contravențiuni de simplă poliție ca în alin. 1. În aliniatul II nu mai este vorba de competența judecătorilor în materie de contravențiuni de simplă poliție, ci este vorba de competența de a judeca „abateri” cari pot fi și contravențiuni verificabile și delict, abateri cari rezultă din legile enumerate și legiuitorul arată că vor fi judecate cu „aceeași competență”, adică în prima și ultima instanță, când pedeapsa de aplicat este amenda, oricât de mare ar fi (căci nu mai este vorba de contravențiuni pure), și când nu se cer despăgubiri peste 1.500 lei, — și în prima instanță cu apel când pedeapsa de aplicat este și închisoarea sau se cer despăgubiri peste suma de 1500 lei (Vezi *Dan*, *Legea jud. de ocoale* adnotată, pag. 129, nota 1; *Tanovicănu*, V, pag. 94, 95 nr. 557, 558; *C. Botez*, I, p. 559, tot legea jud. de ocoale adnotată, sp. 1 sub art. 51).

Art. 51 din legea jud. de ocoale trebuie interpretat deci în sensul că judecătoria judecă în primă și ultimă instanță, deci cu recurs, numai contravențiunile de simplă poliție pedepsibile cu amenda, care prin definiție nu poate trece de 250 lei (căci e vorba de simpla poliție), — precum și toate abaterile la legile speciale arătate de alin. II, pedepsibile cu amenda, amendă care poate fi oricât de mare, căci de data aceasta e vorba de „abateri” și nu de contravențiuni propriu zise, pe când toate contravențiunile de simplă poliție pedepsibile cu închisoarea se judecă în prima instanță cu apel.

În realitate însă judecătoriile judecă cu tot art. 51, în primă și ultimă instanță multe infracțiuni pedepsite cu mai mult de 250 lei, infracțiuni pe care legile speciale li le dă în competență cu arătarea unor căi de atac cari derogă dela cele prescrise de art. 51 alin. 1. Astfel avem legea protecției animalelor (*Monitorul Oficial* nr. 56 din 7 Martie 1935), care pedepsește prin art. 8 cu 100—500 lei, iar în caz de recidivă cu amendă până la 2000 lei și 5—15 zile închisoare, deci pedeapsă mult superioară unei pedepse pentru contravenție po-

lițienească (2000 lei față de 250 lei), și cu toate acestea art. 10 alin. 5, spune că hotărîrea se dă în primă și ultimă instanță cu recurs. Aceste legi speciale însă derogă dela alin. I al art. 51 din legea jud. de ocoale. Dacă am avea o lege specială care să prevadă competența judecătoriei, dar n'ar prevedea calea de atac și ar cuprinde pedepse de contravenții de simplă poliție, în acest caz s'ar aplica art. 51 din legea jud. de ocoale, care este dreptul comun în materie de contravențiuni și va judeca judecătoria cu recurs infracțiunile pedepsibile cu maximum 250 lei amendă, iar cele ce ar prevedea și închisoarea polițienească (1—15 zile), le-ar judeca cu apel. Dacă ar prevedea și infracțiuni pedepsite cu pedepse delictuale, le-ar judeca tot cu apel, conform dreptului comun, care, de data aceasta, fiind vorba de delict, este procedura penală.

Dacă o lege specială nu ar prevedea cine este competent să judece infracțiunile cuprinse în ea și nici calea de atac, atunci contravențiunile de simplă poliție le-ar judeca judecătoria după distincțiunile din art. 51 alin. I din legea jud. de ocoale, iar delictele le-ar judeca tribunalul căci în materie de delict competența judecătoriei e limitată, nu ca în materie de contravențiuni de simplă poliție (vezi art. 51 alin. I și 53 din legea jud. de ocoale).

II. — După ce am clarificat interpretarea art. 51 din legea jud. de ocoale, acum putem trece la analiza modificărilor ce i s'au adus de procedura penală din 19 Martie 1936.

a) În primul rând remarcăm că art. 13 lit. a nr. 1 dă în competența judecătoriei în primă și ultimă instanță „toate contravențiunile prevăzute de codul penal și de legile speciale, când pedeapsa prevăzută de lege este numai amenda polițienească”, dar această amendă, conform art. 95 și 24 nr. 2 din noul cod penal, este 50—1500 lei.

Rezultă că sub domeniul noului cod judecătoriile vor judeca în primă și ultimă instanță orice infracțiuni, din orice lege, pedepsibile cu amenda până la 1500 lei, pe când sub domeniul art. 51 din legea jud. de ocoale nu pot judeca decât infracțiunile pedepsite cu maximum 250 lei (vezi mai sus nr. I lit. a). În același timp art. 13 vorbind de „pedeapsa prevăzută de lege”, a curmat posibilitatea de a se susține că legiuitorul ar fi prevăzut calea de atac după pedeapsa ce se aplică de judecător. Art. 13 pr. penală a înlăturat și anomalia acordării căilor de atac după cuantumul despăgubirilor, căci nu mai pomenește nimic despre așa ceva, așa că art. 51 alin. 1 din legea jud. de ocoale, este modificat și în această privință (vezi litera b nr. I).

Modificându-se art. 51 alin. 1 din legea jud. de ocoale în sensul că judecătoriile judecă în primă și ultimă instanță orice infracțiuni pe care legea le pedepsește cu maximum 1500 lei amendă, rezultă că începând dela 1 Ianuarie 1937, data punerii în aplicare a noului cod, judecătoriile vor judeca în primă și ultimă instanță toate infracțiunile al căror maxim de pedeapsă cade între 250 lei exclusiv și 1500 lei inclusiv pe care acum le judecă în primă instanță cu apel, fiindcă maximum amenzi polițienești sub actualul cod penal (art. 382) este de 250 lei.

b) Astfel legea drumurilor, publicată în *Monitorul Oficial* nr. 96 din 22 Aprilie 1932 prevede prin art. 84 alin. 2 că hotărîrile judecătorului de ocol se dau cu drept de opoziție, sau recurs, sau apel, conform dreptului comun. Or, toate infracțiunile la această lege prevăzute de art. 88—102, sunt pedepsite cu peste 250 lei amendă, deci conform art. 51 alin. 1 din legea jud. de ocoale care este astăzi dreptul comun, nefiind contra-

vențiuni de simplă poliție, se vor judeca cu apel. Sub regimul noului cod de procedură penală însă, unele din aceste infracțiuni se vor judeca cu recurs, adică în primă și ultimă instanță, întrucât pedeapsa nu depășește suma de 1500 lei. Astfel sunt infracțiunile prevăzute de art. 95 și 101 din legea drumurilor.

c) Aceeași situație este și cu legea pășunelor comunale (Monitorul Oficial nr. 90 din 1928) care prin art. 53 spune că cartea de judecată se pronunță cu apel sau recurs, după cuantumul condamnării (legiuitorul a vrut să spună, cred, după cuantumul pedepsei prevăzute) conform legei de organizare a judecătorilor de ocol.

Sub imperiul procedurii penale din 1936 infracțiunile pedepsite de art. 51 nr. 3 din legea pășunilor comunale cu 100—1000 lei vor fi judecate de judecătorul de ocol cu recurs, pe când sub imperiul art. 51 alin. 1 din legea jud. de ocoale ele trebuiesc judecate cu apel, deoarece fiind pedepsite cu peste 250 lei amendă, nu mai sunt contravențiuni de simplă poliție (vezi cele spuse la nr. 1 litera a și d).

d) În cazul acestor două legi speciale nu există nicio îndoială că art. 13 pr. penală își va avea aplicația începând dela 1 Ianuarie 1937, deoarece, înseși legile amintite arată că hotărârile vor fi atacate conform dreptului comun, or dreptul comun de la data de 1 Ianuarie 1937 îl va forma procedura penală nouă. Ce se va întâmpla însă cu judecarea infracțiunilor din legile speciale care prevăd căi anumite de atac, fără a trimite la legea judecătorilor de ocoale? Așa, de exemplu, legea circulației (Monitorul Oficial nr. 236 din 22 Octombrie 1929) prevede, prin art. 62 lit. a, o serie de infracțiuni pedepsite cu 200—1000 lei, iar art. 69 arată că instanța competentă a judeca este judecătoria și arată și calea de atac, apelul. Sub imperiul actualului art. 51 din legea jud. de ocoale, prevederile art. 69 și 62 din legea circulației sunt în concordanță, în ceea ce privește calea de atac, deoarece infracțiunile arătate de art. 62 din legea circulației fiind pedepsite cu peste 250 lei amendă, nu mai sunt contravențiuni de simplă poliție și deci nu se judecă în primă și ultimă instanță, ci în primă instanță cu apel, conform dreptului comun în materie de delict, procedura penală veche. Dar, conform art. 13 nr. 1 lit. a pr. penală din 1936, aceste infracțiuni sunt contravențiuni deoarece sunt pedepsite cu amendă polițienească și deci se judecă în primă și ultimă instanță. Noi susținem acest lucru în cazul amintit aci și afirmăm că în general dispozițiunile contrare din legile speciale sunt abrogate și această abrogare s'a operat prin art. 665 din procedura penală din 19 Martie 1936, care articol prevede în mod expres abrogarea dispozițiilor contrare din orice legi ar decurge. Dacă ar fi lipsit acest articol s'ar fi putut susține că codul de procedură penală fiind o lege generală nu a putut abroga dispozițiunile din legile speciale anterioare, deoarece *generalia specialibus non derogant*. Prin înscrierea acestui articol iese clar că legiuitorul a înțeles să abroge și dispozițiunile contrare din legile speciale și aceasta rezultă din expresia: „dispoziții contrare din orice legi ar decurge”. Prin această abrogare legiuitorul a impus un sistem unitar în ceea ce privește competența și căile de atac pentru toate legile speciale existente, căci până acum era un adevărat haos trebuind să cauți în fiecare lege specială ce căi de atac a prevăzut legiuitorul, atât căile de atac, cât și criteriile de acordare a acestor căi variind dela lege la lege.

e) După ce am stabilit acest principiu, vom lua pe

rând legile speciale mai obișnuite care sunt în competența judecătoriei, și vom vedea ce modificări li s'au adus în ceea ce privește competența.

Am vorbit până acum de legea drumurilor, a pășunelor comunale și a circulației, și am văzut că de unele sub regimul actual al art. 51 din legea jud. de ocoale cele mai multe din infracțiunile prevăzute de aceste legi se judecă cu apel, în viitor sub regimul nouului de procedură penală se vor judeca cu recurs.

f) Legea protecției animalelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 56 din 7 Martie 1935, prevede, după cum am văzut, prin art. 8, ca pedeapsa amenda dela 100—500 lei, iar în caz de recidivă amenda până la 2.000 lei și închisoare dela 5—15 zile iar art. 10 alin. 5 stabilește cale de atac numai recursul. Credem că legiuitorul a exagerat de data aceasta protecția animalelor sacrificând pentru ea protecția „oamenilor”, căci s'a dat o putere exagerată unui singur judecător, care poate, într'un moment de supărare, să răpească irevocabil libertatea unui individ pe timp de 15 zile. Din fericire și această lege e modificată de art. 13 al noului cod de procedură penală, așa că numai prima infracțiune prevăzută de art. 8, pedepsită cu 100—500 lei amendă, se va judeca în instanța unică cu recurs, iar recidiva pedepsită cu 2.000 lei amendă și 5—15 zile închisoare, se va judeca întotdeauna cu apel.

g) Legea vânatului din 1924 cu modificările din 1923 este modificată și ea de art. 13 din procedura penală din 1936. În adevăr, art. 97 din legea vânatului prevede că toate infracțiunile sunt de competența judecătoriilor de ocoale cu apel la tribunal. Nu se face, conform acestui text, nicio distincție între contravențiuni, pedepsite cu amendă polițienească, și delict pedepsite mai grav. Or, art. 13 pr. pen. face asemenea distincție și de aceea textul contrar din legea vânatului fiind abrogat, toate infracțiunile din legea vânatului cari se pedepsesc cu amendă până la 1500 lei, amendă polițienească după noul cod de procedură, se vor judeca nu cu apel ca până acum, cum prevede art. 97 din legea vânatului, ci cu recurs. Astfel infracțiunile prevăzute de art. 78 alin. I, II și III, art. 80, 81, 82, 89 prevăzând ca pedeapsă amenda sub 1500 lei, se vor judeca cu recurs, nu cu apel ca până acum.

h) Legea comerțului ambulant este modificată în sensul că toate infracțiunile ce se pedepsesc cu până la 1500 lei vor fi judecate în primă și ultimă instanță, iar restul cu apel. Asemenea și infracțiunile din legea contractelor de muncă și infracțiunile din legea pentru controlul streinilor.

i) Infracțiunile referitoare la legea speculei nu se vor mai judeca în primă și ultimă instanță, deci numai cu recurs, când condamnarea este de maximum 5000 lei, cum prevede art. 32 din legea speculei alin. III, ci se vor pronunța cărțile de judecată întotdeauna cu apel conform art. 13 nr. 2 lit. a și b din procedura penală din 1936.

Nu însirăm toate legile speciale ale căror infracțiuni sunt de competența judecătoriei și cari în urma noului cod de procedură se vor judeca cu altă cale de atac ca cea de până acum. E suficient să conchidem reamintind că art. 13 pr. pen. extinzând cuantumul amenzi polițienești, implicit a extins judecarea în primă și ultimă instanță, așa că toate infracțiunile din legile speciale cari se judecă de judecătoriei și cari sunt pedepsite cu amendă până la 1500 lei se vor judeca dela 1 Ianuarie 1937 în primă și ultimă instanță.

j) Noul cod de procedură penală modifică legea jud. de ocoale și în privința judecării delictelor silvice, prin aceea că restrânge competența judecătoriilor de

a judeca în primă și ultimă instanță numai până la amenda de 1000 lei inclusiv (art. 13 nr. 1, lit. b), pe când art. 53 din legea jud. de ocoale alin. 2 dă în competența judecătorilor în primă și ultimă instanță toate delictele cari atrag o amendă până la 1500 lei inclusiv. În privința judecării delictelor silvice art. 53 din legea jud. de ocoale mai prevede în alineatul 2 că judecătoria judecă cu apel delictele cari atrage o amendă între 1500 și 15.000 lei. De aci rezultă că delictele silvice peste 15.000 lei amendă se judecă de tribunal. Noul cod de procedură penală modifică legea jud. de ocoale și prin art. 13 nr. 2 litera d dă în competență ca primă instanță cu apel judecătorii de ocoale toate delictele silvice pedepsite cu amendă peste 1.000 lei, oricât de mare ar fi amenda deoarece nu prevede niciun maxim cum face art. 53 alin. 2 din legea jud. de ocoale precum și în caz că se pedepsească în închisoare.

* * *

Legea judecătorilor prin art. 53 enumeră legile speciale cari sunt în competența judecătoriei, iar celelalte legi speciale care le judecă azi îi sunt date în competența judecătoriei de înseși legile speciale respective. Art. 13 din noul cod de proc. pen. nu procedează enumerativ ci dă numai cadru, atât în ceea ce privește competența în primă și ultimă instanță (nr. 1 lit. a art. 13) cât și în ce privește competența în prima instanță cu apel (art. 13 nr. 2 lit. a și b).

Despre modificarea competenței judecătorilor în materie de contravențiuni și legi speciale, în ce privește întinderea acestei competențe în prima și ultima instanță am vorbit până acum. Rămâne să examinăm câteva chestiuni referitoare la modificarea competenței judecătorilor în prima instanță cu apel și aceasta tot în materie de legi speciale.

Observăm că alineatul a sub nr. 2 al art. 13 din procedura penală dă în competența judecătorilor în prima instanță cu apel toate contravențiunile prevăzute de codul penal și de legile speciale care se pedepesc, pe lângă amendă, și cu închisoare polițienească, ceea ce face și art. 51 alin. 1 din legea jud. de ocoale. Și în această privință însă competența judecătorilor s'a lărgit principal pentru că s'a mărit quantumul închisorii polițienești dela 15 zile, cum era în codul penal vechiu, la una lună, după cum prevede art. 24 nr. 1 din codul penal din 1936. Principal mărire competenței s'a operat prin noul cod de procedură; din punct de vedere practic însă judecătoria judecă de mult cu apel infracțiuni din legi speciale pedepsite cu pedepse mult mai mari decât pedeapsa polițienească chiar mărită, cum este astăzi. Astfel judecă infracțiunile prevăzute de art. 74, 76, 77, 78 și 83 din legea vânătorului pedepsite cu trei luni închisoare, iar art. 75 pedepsește cu 3 luni la 2 ani; infracțiunea prevăzută de art. 54 din legea pășunelor comunale din 1928 care pedepsește cu 1—6 luni închisoare; infracțiunile prevăzute de art. 10 din legea speculei pedepsite cu 3—9 luni, și art. 11 din legea speculei care prevede 3 luni la un an, etc. Art. 51 din legea jud. de ocoale se află totuși modificat de art. 13 nr. 2, lit. a, căci dacă judecătorii judecă cu apel infracțiunile de mai sus pedepsibile așa de grav, aceasta se datorește textelor respective din legile speciale care dau această competență judecătorilor de ocol, derogând dela art. 51 din legea jud. de ocoale.

Prin art. 13 nr. 2 litera b din proced. penală din 1936 credem însă că această competență a judecătorului de ocol va înceta dela data de 1 Ianuarie 1937, pentru că acest alineat e clar când spune că judecătorii

judecă cu drept de apel: „delictele din legile speciale, pedepsite numai cu amenda corecțională, afară de cele date în competența altor instanțe”.

Din redactarea acestui articol rezultă că legiuitorul, după ce a dat prin art. 13 alin. a nr. 1 în competența judecătorilor, în primă și ultimă instanță, toate contravențiunile din legile speciale pedepsite cu amendă polițienească, iar prin alineatul a nr. 2 al art. 13, în primă instanță cu apel, toate contravențiunile pedepsite și cu închisoare polițienească, — prin alineatul b al art. 14 înțelege să dea în competența judecătoriei ca primă instanță cu apel numai acele delictes din legile speciale cari sunt pedepsite cu amenda corecțională, nu și delictesle care se pedepesc cu închisoare corecțională. Această interpretare se impune în mod evident, căci legiuitorul procedurii penale avea cunoștință că judecătorul de ocol judecă o sumedenie de infracțiuni din legile speciale, infracțiuni cari conform codului penal nou, ca și celui vechiu, sunt delictes propriu zise, și dacă intenționa să le lase mai departe în competența judecătoriei, ar fi spus-o în mod expres, cum a spus de contravențiunile din legile speciale pedepsite cu amendă polițienească, (alineatul a al art. 13 nr. 1), de contravențiunile pedepsite cu închisoarea polițienească (alineatul a al art. 13 nr. 2) și de delictesle din legile speciale pedepsite numai cu amendă corecțională (alineatul b al art. 13 nr. 2). Or, în privința delictesle din legile speciale pedepsite cu închisoarea corecțională legiuitorul a făcut atunci când a tratat despre competența judecătoriei, dar a vorbit în schimb atunci când a tratat despre competența tribunalelor arătând în art. 14 nr. 1 că tribunalele judecă în prima instanță „delictesle prevăzute de codul penal și de legile speciale, afară de cele date în competența judecătorilor”.

Or, noi am văzut că delictesle din legile speciale pedepsite cu închisoarea nu sunt date în competența judecătoriei, deci le va judeca tribunalul.

Rezultă deci că judecătorii nu vor mai fi competente să judece, începând de la 1 Ianuarie 1937, niciuna din infracțiunile pedepsite de legile speciale ce erau date în competența lor, cu mai mult de una lună închisoare, deoarece închisoarea ce trece peste acest maxim este corecțională, deci infracțiunea este un delict, și delictesle pedepsite de legile speciale cu închisoare nu mai sunt de competența judecătoriei. Astfel, toate infracțiunile din legea vânătorului prevăzute de art. 74, 76, 77, 78, 83, 75 vor fi judecate de tribunal în prima instanță cu apel la Curte. Asemenea infracțiunile prevăzute de art. 10 și 11 din legea speculei, etc.

Prin aceste modificări relatate în prezentul studiu, legiuitorul, pe lângă că a înlăturat multe anomalii în ceea ce privește competența și căile de atac și a realizat și mult dorita unificare în ceea ce privește competența penală a judecătorilor de ocoale, din toate puncturile, a mai făcut și o unificare în sensul că în viitor în art. 13 din codul de pr. pen., judecătorii de ocol vor găsi reglementată întreaga lor competență în materie penală în general, pentru orice infracțiune, din orice lege specială ar deriva, nu cum era până acum, când fiecare lege specială avea un sistem al ei deosebit de a acorda competența și căile de atac. Și să sperăm că această unificare va fi menținută, adică pe viitor legiuitorul când va mai crea legi speciale se va referi la textele actualului cod de procedură penală, dreptul comun, și nu va deroga dela el.

MIHAI V. POPOVICI

Magistrat

RECENZII

ANGHEL M. DRAGOMIRESCU. — *Revendicarea în Dreptul Român. Tip. Curierul Judiciar. Prețul 160 lei.*

O nouă lucrare de drept! În acest timp când lucrările științifice sunt atât de puțin căutate și adesea, atât de scumpe, d-l magistrat Anghel Dragomirescu pe care îl cunoaștem din prețioasele sale studii publicate în revistele de drept, ne prezintă „*Revendicarea în Dreptul Român*”.

Lucrarea era necesară. În lipsa unei legiferări a materiei în dreptul român modern, deși vechiul Cod Calimach cuprindea norme amănunțite în această privință (art. 480—495), revendicarea era determinată de principiile generale, jurisprudență și dispozițiuni disparate din codul civil. Doctrinarul, ca și practicianul, erau nevoiți a căuta interpretările în variate și răspândite izvoare, necesitând incursiuni vaste pentru determinarea noțiunii de revendicare și a aplicațiilor sale. Cercetările juridice asupra revendicării nu erau încă mărginite, deși proprietatea însăși, în pozitivismul roman, era mărginită de acel fin Terminus care — după Ovidiu — „limitibus decernerat omnia certis”.

Autorul ne prezintă într'un amplu studiu instituția juridică a revendicării mobiliare și imobiliare, pe care o examinează în partea I, prin cercetarea elementelor sale constitutive, a caracterului și condițiilor de exercitare; în partea II-a, prin dovedirea dreptului de proprietate care justifică revendicarea; în partea III-a, prin efectele care decurg. Fiecare din acestea, în ample și foarte sistematice diviziuni, constituiesc lucrarea complexă care ne lipsea, asupra materiei. Astfel, se examinează pe rând: noțiunea juridică a posesiunii, lucrurile care pot fi revendicate, condițiile de exercițiu ale revendicării cu cercetarea diferitelor situațiuni de capacitate a părților, a obiectului (porțiuni materiale, ideale, lucru comun, etc.), forma acțiunii, excepțiunile ce pot fi invocate spre a nu enumera decât în linii cu totul generale, cuprinsul primei părți.

Expunerea analizează în amănunt toate problemele ce s'au ivit, purtând în note referințe la doctrina și jurisprudența cunoscută; la sfârșit, un index alfabetic ușurează găsirea chestiunilor pentru acei cari vor numai să consulte lucrarea.

În ultimul timp, când noțiunea de proprietate a suferit atâtea atingeri datorită puterii legiuitoare, orientată după noile curente sau cerințe sociale, — trebuie apărută cel puțin de atingerile vexatorii ale celorlalți. Lucrarea d-lui Dragomirescu ne prezintă complexul principiilor de drept, pentru protecția judiciară a acestei noțiuni. Astfel, fără rezerve, putem spune că literatura juridică română, așa parte care cuprinde adevărata doctrină, se îmbogățește cu o nouă lucrare în dezvoltarea unuia din preceptele cardinale ale Dreptului:

Suum cuique tribuere.

R. D.

teles împrejurările de fapt în care infirmitatea s'a produs — excede competența comisiunilor medicale și ea nu poate fi făcută decât de autoritatea superioară de care depinde funcționarul, autoritate care este ținută a elibera cuvenitul certificat.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Casa Generală de Pensii contra deciziunii Curții de Conturi Secțiunii Unite cu nr. 15 din 1935.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că prin deciziunea nr. 2384 din 1931, comisiunea pentru stabilirea drepturilor de pensii a recunoscut lui Marin Rădulescu, pentru 20 ani calculabili la pensie, 55 la sută din media de lei 500 a salariilor primite pe ultimii 3 ani de serviciu, adică o pensie de lei 275 lunar cu începere dela 1 Septembrie 1929;

Că pensionarul făcând apel, Curtea de Conturi s. IV, prin deciziunea nr. 750 din 1932, i-a admis în parte apelul, recunoscându-i dreptul la o pensie de lei 350 cu începere dela 1 Iunie 1929;

Că în contra acestei deciziuni, Casa Generală de Pensii făcând recurs, a invocat:

Exces de putere, violarea art. 14, 15 și 17 din legea pensiilor și a art. 31, 32 și 36 din regulament.

Că, înalta Curte de Casație s. III-a, prin deciziunea nr. 1373 din 1934 a admis recursul, casând cu trimitere la aceeași Curte;

Că, pentru a da această soluție, înalta Curte motivează că procesele verbale redactate de comisiunile medicale prevăzute de art. 14 din legea pensiilor, sunt singurele acte doveditoare, pentru instanțele de pensionare, cu privire la caracterizarea infirmităților;

Că, întru cât Curtea de Conturi nu s'a bazat pe procesul verbal al comisiunii medicale, singura competență a constata cu putere probatorie existența și cauza infirmității, prin aceasta a violat textele de lege cari reglementează materia, astfel încât recursul fiind găsit întemeiat, a fost admis;

Că, în urma casării, apelul venind din nou spre judecare în fața Curții de Conturi, această instanță, în Secțiunii Unite, prin deciziunea supusă recursului de față, a menținut soluția de mai înainte, continuând a nu ține seamă de procesul verbal al comisiunii medicale, pentru a stabili că infirmitatea pensionarului provine din cauza serviciului, așa cum rezultă din certificatul autorității superioare;

Având în vedere că în contra acestei deciziuni, Casa Pensiilor a făcut recursul de față:

Văzând motivul de recurs astfel formulat:

Exces de putere, violarea art. 14, 15 și 17 din legea pensiilor dela 1925 și a art. 31, 32 și 36 din regulamentul acestei legi.

Curtea de Conturi Secțiunii Unite, prin decizia nr. 15 din 1935 înlăturând decizia înaltei C. de Casație s. III, reformând decizia comisiunii de pensii, a dispus înscrierea la pensie a d-lui M. Rădulescu pentru infirmitate dobândită în timpul și din cauza serviciului, deși comisiunea medicală instituită conform art. 14 din lege constatase că infirmitatea nu este datorită serviciului. Pentru a ajunge la această soluție, instanța de fond afirmă cum că constatarea infirmităților se face de comisiunea medicală prevăzută de art. 14 din lege, dar că cauzele și împrejurările în cari infirmitățile se produc, se determină de autoritatea respectivă de care depinde funcționarul.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. UNITE
Audiența dela 13 Februarie 1936
Președinția d-lui C. G. RĂTESCU Președinte
Casa Generală de Pensii cu Marin Rădulescu
Decizia nr. 46. Dosar nr. 147/935

Pensii. Inscrisoare pentru infirmități din cauza serviciului. Cauzele și împrejurările de fapt în care s'a produs infirmitatea se constată numai prin certificatul autorității superioare de care depinde funcționarul. Procesul-verbal al comisiunii medicale. Constată numai cauza medicală.

Constatarea cauzelor și împrejurărilor, dacă infirmitatea unui funcționar s'a produs ori nu cu ocazia îndeplinirii serviciului — întru cât legiuitorul a în-

Judecând astfel, Curtea de Conturi comite o evidentă violare a dispozițiilor sus enumerate, care dau în competența exclusivă a comisiunilor medicale nu numai constatarea infirmităților, dar și determinarea cauzelor lor. Autoritatea superioară de care depinde funcționarul emite certificate pe bază de anchetă, arătând împrejurările în care funcționarul a lucrat dar n'are cădere după lege de a decide asupra cauzelor infirmităților, — aceste cauze fiind lăsate în competența exclusivă a comisiunii medicale și a instanțelor chemate a stabili pensiunea.

Având în vedere că prin acest motiv recurența susține că instanța de fond a violat art. 14, 15 și 17 din legea de pensuni și art. 31, 32 și 36 din regulamentul legii, prin aceea că pentru a stabili împrejurările în care intimatul a căpătat infirmitatea, care a justificat refragerea la pensie, s'a întemeiat pe certificatul autorității superioare de care a depins funcționarul și nu pe constatările procesului-verbal al comisiunii medicale, instituită de legea pensiunilor;

Considerând că în conformitate cu art. 12 din legea pensiilor dela 1925, când un funcționar public în timpul și din cauza serviciului a căpătat o infirmitate care îl face impropriu constituării funcțiunii, el dobândește dreptul la o pensie a cărei cuantum variază după distincțiunile anume arătate în texte;

Că, prin expresiunea „din cauza serviciului”, legiuitorul a înțeles împrejurările de fapt în care infirmitatea s'a produs.

Că aceste împrejurări nu pot fi cunoscute și confirmate decât de autoritatea de care depinde funcționarul și de aceea regulamentul legii de pensuni, prin art. 36, prevede că la cererea de constatarea infirmității pentru cazul când funcționarul prefinde că aceasta se datorește serviciului, se va alătura certificatul autorității superioare, în care să se arate amănunțit împrejurările în cari s'a produs accidentul, cum și orice alte fapte și considerațiuni din cari să rezulte că accidentul s'a petrecut cu ocaziunea îndeplinirii serviciului;

Că, dacă art. 28 și 31 din regulament prescriu că procesele-verbale încheiate de comisiunile medicale vor constata și „cauza” infirmităților, prin această expresiune nu se poate înțelege decât cauza imediată sau medicală;

Că, într'adevăr, art. 14 din legea pensiilor dă în competența numitelor comisiuni numai „constatarea” infirmităților, ceea ce înseamnă că ele n'au căderea a se pronunța decât asupra naturii, cauzei și a efectelor infirmității, din punct de vedere exclusiv medical;

Că, prin urmare, constatarea împrejurării dacă infirmitatea s'a produs ori nu cu ocazia îndeplinirii serviciului, excede competența comisiunilor medicale și ea nu poate fi făcută decât de autoritatea superioară, care este înută a elibera cuvenitul certificat;

Că, de sigur, pentru constatarea medicală a infirmității este util ca împrejurările în cari ea s'a produs să fie cunoscute și de comisiunile medicale, pentru ca ele să se poată pronunța în deplină cunoștință de cauză, și de aceea regulamentul, prin art. 31 și 36, a prevăzută că certificatul autorității superioare trebuie prezentat înaintea comisiunii medicale;

Că, însă, din această obligațiune impusă exclusiv în scopul arătat, nu trebuie a se deduce că asupra constatărilor cuprinse în certificatul autorității superioare, hotărăște comisiunea medicală și că acest certificat, din momentul examinării sale de numita comisiune, își pierde ființa sa de act probator aparte;

Că, atât procesul-verbal al comisiunii medicale, cât

și toate actele prevăzute de regulamentul legii de pensuni, sunt destinate a fi adus în fața instanțelor competente a stabili pensiunile cari singure au căderea a discerne probele precum și actele cari au menirea legală să le constate;

Că, astfel fiind, întru cât în speță Curtea de Conturi, pentru a constata că intimatul a căpătat infirmitatea din cauza serviciului, s'a întemeiat pe certificatul autorității de care funcționarul a depins, prin aceasta nu a violat dispozițiunile art. 14, 15 și 17 din lege și art. 31, 32 și 36 din regulament;

Că, deci, recursul Casei Generale de Pensuni urmează a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 27 Martie 1936

Președinția d lui T. MAGHERU Consilier

Claudia Budde cu David Margulis

Decizia nr. 432. Dosar nr. 19/936

Legea conversiunii. Debitor ce dobândește prin succesiune în indivizie cu alți comoștenitori un imobil rural, dar care nu locuiește în comună rurală. Dacă poate lichida o datorie personală, prevalându-se de dispozițiile art. 1 punctul a litera B. Soluțiune negativă.

Atunci când debitorul care are prin succesiune în indiviziune cu alți comoștenitori, o proprietate imobiliară, conform art. 1 litera A punctul a, se va prevala și de îndeplinirea condițiilor cerute în ultima ipoteză a punctului a de sub litera B, invocând faptul că nu el, ci un comoștenitor indiviz al său ar locui în comună rurală; în acest caz este necesar să fie vorba de lichidarea unei creanțe a autorului comun al comoștenitorilor indivizi, iar nu de o creanță contractată personal numai de către acel debitor.

Curtea,

Asupra recursului făcut de către Claudia Budde în contra deciziunii civile nr. 159 din 1935 a Curții de Apel Chișinău s. II-a:

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă: Intimatul în recurs D. Margulis, creditor pentru suma de 32.000 lei cu procente și cheltueli, creanța anterioară datei de 18 Decembrie 1931, a intențat acțiune provocatorie în baza art. 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, în contra debitoarei sale, recurența Claudia Budde, pentru a se constata că ea nu întrunește condițiunile cerute de această lege și în special cele cerute pentru debitorii agricoli. Prima instanță, Tribunalul Lăpușna s. III-a, prin sentința civilă nr. 55 din 1935, a constatat că debitoarea întrunește condițiunile cerute de lege prin art. 1 litera B punctul a pentru debitorii agricoli și a respins acțiunea. Făcând creditorul apel, Curtea din Chișinău s. II-a, prin deciziunea atacată cu recurs, a admis anelul și admitând în parte acțiunea, a constatat că debitoarea Claudia Budde îndeplinește condițiunile cerute de lege numai ca debitoare urbană, nu și ca debitoare rurală. Pentru a decide astfel Curtea de Apel constată că debitoarea domiciliază de înaintea de 18 Decembrie 1931 în orașul Chișinău și posedă ca proprietară exclusivă un apartament în un imobil situat în Chișinău, iar în indiviziune cu surorile sale Liuhova Corobcean și Nadejda Caimacan, o vie de circa 5.000 m. p. în comuna rurală Pârjolteni județul Lă-

pușna, fiind toată această avere dobândită prin succesiune dela mama sa Alexandra Dumbravă, decedată în Chișinău la 26 Noembrie 1926. Mai constată Curtea de Apel că datoria de 32.000 lei nu e contractată de defuncta Alexandra Dumbravă, ci personal de către recurentă și că una din surorile ei, Liubova Corobcean locuiește în o comună rurală. După ce face aceste constatări, Curtea de Apel expune dispozițiunile art. 1 litera B punctul a din legea lichidării datoriilor și arată că acest text de lege prevăzând ca debitorii agricoli beneficiari ai legii, pe debitorul agricol care locuiește efectiv și continuu în o comună rurală, el însuși, ori soția sa, ori unul din părinți, din copii sau din comostenitorii în indiviziune al debitorului, cu începere cel mai târziu dela 18 Decembrie 1934, a înțeles că datoria ce o reglementează în cazul comostenitorilor debitorului nu este datoria personală făcută de moștenitori, ci aceea a autorului debitor la a cărui succesiune vin împreună, după cum de asemenea enumerând pe soție, copii și părinți, nu a înțeles să reglementeze datoriile personale ale acestora. În sprijinul interpretării pe care o dă astfel dispozițiunilor art. 1 litera B punctul a din lege. Curtea de Apel invoacă și desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării acestui text de lege. Din această interpretare Curtea de Apel trage concluzia că locuirea uni comostenitor în o comună rurală profită celorlalți comostenitori în ce privește plata datoriilor autorului debitor agricol, iar dacă autorul lor nu a lăsat datorii și există datorii contractate personal, de către moștenitori, fiecare din ei va trebui să întrunească condițiunile legii, situația unuia dintre ei neinfluențând asupra situației celorlalți. În baza acestor motive și întru cât în speță este constant că datoria în discuțiune era contractată personal de către Claudia Budde, care deși moștenise un teren agricol împreună cu alte două surori, nu locuia în o comună rurală, Curtea de Apel decide că ea nu întrunește condițiunile cerute de punctul a de sub litera B art. 1 și de asemenea mai decide Curtea, pentru motive neatacate prin recurs, că nu întrunește nici condițiunile cerute prin punctul b de sup litera B același articol, așa că ea nu poate fi considerată ca debitoare agricolă.

Văzând criticile aduse Curții de Apel prin motivele de casare astfel formulate:

1. Violare de lege
2. Exces de putere și nemotivare.

1. Violarea art. 1, 2, 4 și 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Creditorul meu David Margulis prin acțiunea provocatorie intentată, conform art. 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane, a cerut să se constate că subsemnata nu beneficiază față de d-sa de acea lege, neîntrunind condițiunile cerute de art. 1 litera A și B.

Tribunalul Lăpușna s. III-a a respins acțiunea, recunoscându-mi calitatea de debitoare agricolă

Curtea de Apel a admis apelul creditorului și a constatat, că subsemnata beneficiază de legea conversiunii în calitate de debitoare urbană și nu beneficiază de acea lege în calitate de debitoare agricolă.

Pentru a ajunge la această soluțiune Curtea de Apel constată că subsemnata îndeplinesc toate celelalte condițiuni cerute de legea conversiunii, afară de cea prevăzută de art. 1 litera B punctele a și b adică n'am 30 la sută venit agricol și nici nu locuiesc în țară atât cu cât și niciuna din rudele prevăzute la punctul a din sus citatul text.

Subsemnata am invocat faptul că una din comostenitoa-

rele mele în indiviziune, — sora mea Liubova Corobceanu — locuiește la țară, — fapt recunoscut și de partea adversă.

Curtea a interpretat însă această dispozițiune din lege în sensul, că subsemnata nu pot beneficia de ea, întru cât datoria mea față de creditorul D. Margulis nu este o datorie, vămasă de pe urma defunctei mamei noastre Alexandra Dumbravă, autoarea noastră de pe urma căreia a rămas și averea indiviză agricolă, ci este datoria mea personală și că această dispozițiune legală privește numai pe acei comostenitori indivizi, care au căpătat odată cu succesiunea și datoriile de cujusului cari în asemenea condițiuni sunt convertibile conform art. 4 din legea conversiunii.

Socotim greșită această interpretare a art. 1 lit. B punctul a din sus citate lege și în consecință, soluțiunea dată cu violarea acelei dispozițiuni din lege.

În sprijinul tezei sale Curtea de Apel invoacă desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării art. 1 la Camera.

Susținem, că atât textul legii, cât și spiritul legii, sunt contrare interpretării date de Curtea de Apel. Într'adevăr Curtea de apel argumentează: „Considerând că legiuitorul enumerând și pe comostenitorii debitorului alături de soția, părinții ori copiii debitorului, urmează că și pentru comostenitor, legiuitorul a înțeles că datoria ce o reglementează nu este datoria făcută personal de moștenitori, ci datoria autorului debitor, la a cărei moștenire vin împreună. Că după cum nu se poate susține că legiuitorul s'ar fi ocupat în acest text de datoriile personale ale soției, părinților ori copiilor debitorilor agricoli, tot astfel nu se poate pretinde, că în ce privește pe moștenitorii debitorului, legiuitorul s'ar fi ocupat de datoriile personale ale acestora, iar nu de datoriile autorului lor.

Este o interpretare cu totul eronată.

În primul rând literal înțelesul textului este altul, întru cât dacă ar fi fost în intențiunea legiuitorului de a converti datoriile autorului defunct și nu ale debitorului-comostenitor în indiviziune, textul ar suna astfel: „...să locuiască la țară... sau unul din moștenitorii indivizi... și nu comostenitorii.

Pe de altă parte textul sună: „debitorii agricoli, menționați sub aliniatul a de mai sus, beneficiază de dispozițiunile acestui capitol, dacă, locuiesc ei, sau unul din soți, (ai debitorilor agricoli menționați mai sus), sau vreunul din părinții sau copiii lor, — adică ai acelor debitori, — sau unul din comostenitorii indivizi, — evident că tot ai acelor debitori. Textul nu zice: „comostenitorii indivizi... ai defunctului debitor...” și în cele din urmă, dacă aceasta ar fi fost intențiunea legiuitorului, el ar fi adăos după cuvintele: „comostenitorii indivizi, pentru datoriile autorului lor”.

Pe de altă parte, nici spiritul legii nu este în sensul vederilor Curții de Apel. Ceea ce a urmărit legiuitorul, pentru a-i acorda unui debitor agricol beneficiul legii, a fost legătura lui cu solul (vezi legea comentată de M. Romaniceanu pag. 108 și aceeași lege comentată de Gr. Dumitrescu pag. 103).

De aceea legiuitorul a și făcut această legătură a debitorului cu solul nu numai prin locuirea lui la țară, ci și prin rudele arătate în text, așezând alături de aceștia și pe comostenitorii lui indivizi. Intervenția deputatului Constantinescu-Bordeni în Cameră a servit numai ca un pretext pentru a se introduce amendamentul, comentat de Curtea de Apel, și cazul dat de acel domn deputat a fost numai un exemplu de situațiuni ce se pot ivi și nu se poate susține, că amendamentul a vizat numai cazul, indicat și nu se aplică și la alte situațiuni.

Intențiunea legiuitorului, așa cum o susținem noi, reese și din textul art. 1 lit. A punctul b alin. ultim, care spune: „...în vederea aplicațiunii acestei legi se consideră bunurile moștenite după 18 Decembrie 1931 de către debitorii cu vocațiune legală la succesiune, ca fiind proprietatea lor, din momentul achizițiunii acestor bunuri de către defunct”. De aci

rezultă de asemenea că în privința moștenitorilor se face legătura lor cu bunul agricol prin persoana defunctului autor al debitorului.

Cel mai puternic însă argument în combaterea interpretării date de Curtea de Apel a sus citatului text, este că în textul inițial depus la Cameră, chestiunea datoriilor autorului unor moștenitori a fost pusă expres și în parlament, acest text a suferit modificarea lui radicală, înlăturându-se cu desăvârșire această problemă a datoriilor defunctului autor al debitorilor, ceea ce înseamnă că în definitivă redacțiune a textului n'a mai menținut ideea propusă în proiect, astfel că ea dispăre și din următorul aliniat, — acel de care ne preocupăm noi.

Interpretând astfel, cum rezultă din considerentele deciziei, textul legii mai sus discutat, și în consecință respingându-mă dela beneficiul legii lichidării datoriilor agricole și urbane în calitate de debitoare agricolă, Curtea de Apel comite și un exces de putere.

Considerând că legea reglementării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, pentru a determina care sunt debitorii agricoli și datoriile agricole supuse lichidării prevăzute de ea, a stabilit în art. 1 litera A punctul *a* o primă serie de condițiuni privitoare la natura și situația imobilelor cari trebuie să formeze proprietatea debitorilor pentru ca ei să fie considerați ca debitori agricoli în sensul legii; că osebii de aceste condițiuni referitoare la situația și natura proprietății imobiliare, debitorii pentru a putea fi considerați ca debitori agricoli în sensul legii, trebuie tot de o dată să mai îndeplinească fie condițiunile prevăzute de punctul *a* de sub litera B art. 1, fie acelea prevăzute de punctul *b* de sub aceeași literă și articol;

Considerând că punctul *a* litera B de sub art. 1 impune condițiunea ca debitorii să locuiască în mod efectiv și continuu, ei, unul din soți, sau vreunul din părinți, sau copiii lor, sau unul din moștenitorii indivizi, într-o comună rurală cel mai târziu cu începere dela data de 18 Decembrie 1931;

Considerând, așa dar, că acest text fixând condițiunea locuirei într-o comună rurală și enumerând persoanele cari trebuie să o îndeplinească, nu indică exclusiv numai pe debitor, ci alternativ și pe unul din soți, sau vreunul din părinți, sau copiii lui, adăogând apoi „sau vreunul din moștenitorii indivizi”;

Considerând că atunci când debitorul care are prin succesiune în individiune cu alți moștenitori, o proprietate imobiliară, conform art. 1 litera A punctul *a* se va prevala și de îndeplinirea condițiunilor cerute în ultima ipoteză a punctului *a* de sub litera B, invocând faptul că nu el, ci un moștenitor indiviz al său, ar locui în o comună rurală, în acest caz este necesar să fie vorba de lichidarea unei creanțe a autorului comun al moștenitorilor indivizi, iar nu de o creanță contractată personal numai de către acel debitor, deoarece pentru asemenea creanțe personale nu este firesc a se admite, că legiuitorul ar fi putut întelege să acorde debitorului dreptul de a se prevala de meritul condițiunii de locuire în o comună rurală, obținut de o persoană care, deși coproprietar cu debitorul prin succesiune asupra unui imobil rural, totuși nu are nicio legătură cu creanța asupra căreia se cere beneficiul legii și nici nu se găsește față de debitor în acea legătură de rudenie, care în genere implică și o unitate de familie și de interese, cum este cazul părinților, al soțiilor și al copiilor lui;

Că astfel fiind și întru cât în speță este constant, atât faptul că datoria în discuțiune era o datorie per-

sonală a recurentei, iar nu a autorului comun al recurentei și al surorii sale Liubova Corobcean, cât și faptul că recurenta nu îndeplinea condiția locuirei în o comună rurală, ci numai sora sa, urmează în baza considerațiunilor de mai sus, că Curtea de fond a făcut o exactă interpretare a textelor de lege sus citate, atunci când a decis că recurenta nu îndeplinește cerințele punctului *a* litera B art. 1 din lege, așa că criticele ce se aduc în motivele de casare sunt neîntemeiate și deci recursul trebuie respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul, etc

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 1 Aprilie 1936

Președinția d-lui AL IUCA Președinte

Valentina Șerpescu cu Paulina Marinescu

Decizia nr. 461 Dosar nr. 299/936

Servitute de vedere. Deschiderea unei ferestre de lumină chiar pe hotarul despărțitor al proprietăților. Dacă constituie o servitute de vedere sau de lumină asupra fondului vecin. Dacă aduce vreo restricțiune exercitării dreptului de proprietate oricât de prelungită ar fi existența ei. Soluțiuni negative.

In sistemul codului civil român nu există servitute de lumină. Primirea luminii de pe proprietatea unui vecin constituie un act de folosință normală, care limitează numai la atât, nu aduce o știrbire dreptului de proprietate al vecinului și nu-i poate conferi acestuia dreptul de a se opune și a cere împiedicarea unui alt act de folosință.

S'a ascultat d-l avocat G. M. Dumitrescu în susținerea motivelor de casare și d-l avocat G. Pretorian în combaterea lor.

Curtea,

Asupra recursului făcut de către Valentina Șerpescu în contra sentinței civile nr. 930 din 1935 a Tribunalului Ilfov s. II-a:

Având în vedere sentința atacată din care rezultă: Intimată în recurs Paulina Marinescu a intentat acțiune în contra recurentei Valentina Șerpescu, cerând să fie aceasta obligată să închidă fereastra pe care o deschisese în zidul construcțiunii sale dinspre proprietatea vecină a reclamantei intimată. Judecătoria ocolului VI urban București a admis acțiunea, iar Tribunalul Ilfov s. II-a respingând ca nesustinit apelul recurentei și apoi opoziția acesteia, prin sentința atacată cu recurs, a confirmat cartea judeului de ocol. Pentru a da această soluțiune, tribunalul constată în fapt din chiar răspunsul la interogator luat recurentei, că aceasta a deschis o fereastră de lumină în calcanul construcțiunii sale și apoi arată în drept, că legea neoprind decât vederea sau ferestrele spre vedere, însemnează că deschiderile pentru lumină trebuie considerate ca permise la orice distanță de proprietatea vecinului și la orice înălțime a zidului. Tribunalul adaogă însă, că în speță calcanul în care s'a deschis fereastra de lumină este chiar pe hotarul despărțitor dintre proprietăți, așa încât imobilul recurentei primește lumina de pe proprietatea intimatei. În aceste împrejurări, — continuă tribunalul — deschiderea efectuată este de natură să aducă o știrbire fondului vecin în favoarea fondului recurentei, constituindu-i acesteia o servitute de lumină inadmisibilă în lipsa

unei convențiuni sau a unui text de lege care să o recunoască.

Văzând criticile aduse acestei soluțiuni a tribunalului prin motivele de casare astfel formulate:

I. Exces de putere; nemotivare; violarea art. 612 din codul civil.

Intr'adevăr, deși tribunalul constată în fapt că am deschis în zidul calcan al imobilului meu o fereastră de lumină iar nu o fereastră de vedere, totuși mă obligă să închid acea fereastră, sub cuvânt că, calcanul în care s'a deschis fereastră de lumină fiind chiar pe hotarul despărțitor dintre proprietatea mea așa încât imobilul meu primește lumină de pe proprietatea reclamantei, în asemenea caz deschiderea ferestrei este de natură să aducă o știrbire fondului vecin în favoarea mea, constituindu-mi astfel un drept de servitute de lumină, ceea ce ar fi inadmisibil în lipsa unei convențiuni care să creze acest drept sau al unui text de lege care să-l recunoască.

Or ferestrele de lumină, în sistemul nostru de drept nu numai că nu sunt oprite de lege, dar constituie exercițiul normal al dreptului de proprietate.

Aceste ferestre de lumină pot fi deschise la orice distanțe și la orice înălțime a zidului, chiar pe linia despărțitoare a proprietății; iar din faptul posesiunii și folosinței unor asemenea ferestre nu poate să rezulte niciun drept de servitute și nicio restricție a exercițiului dreptului de proprietate al vecinului.

Prin urmare din moment ce tribunalul a constatat că fereastră deschisă de mine avea menirea să-mi procure numai lumină, iar nu o vedere asupra fondului vecin, orice îngrădire rezultând din art. 612 cod. civ. era exclusă.

În tot cazul tribunalul era dator să motiveze ce anume daune a cauzat vecinului prin excoitarea unui drept ce aveam dela lege și ce posibilitate de prejudiciu în viitor i-am produs prin deschiderea acelei ferestre numai de lumină, iar nu și de vedere, adică să fi motivat cel puțin existența unui abuz de drept.

Având în vedere că prin motivele de casare se înpută tribunalului că a comis exces de putere, nemotivare și violarea art. 612 cod. civ. pentru că în sistemul nostru de drept ferestrele de lumină pot fi deschise la orice distanță și la orice înălțime a zidului, chiar pe linia despărțitoare a proprietății, neputând să rezulte din faptul posesiunii și folosinței uneiasemenea ferestre, niciun drept de servitute și nicio restricție în exercițiul dreptului de proprietate al vecinului, art. 612 cod. civ. prevăzând îngrădiri numai pentru deschizăturile de vederi; că — susține mai departe recurenta — tribunalul trebuia să motiveze ce daune și ce prejudicii putea să rezulte pentru intimată în urma deschiderii unei ferestre de lumină;

Considerând că în sistemul codului civil român nu există servitutea de lumină; că primirea luminii de pe proprietatea unui vecin constituie un act de folosință normală care, limitat numai la atâta, nu aduce o știrbire dreptului de proprietate al vecinului și deci nu poate conferi acestuia dreptul de a se opune și a cere împiedicarea unui atare act de folosință, afară bine înțeles, de cazul în care ar rezulta din cauza modului în care el se exercită, un prejudiciu pentru proprietarul vecin;

Considerând că din faptul că primirea luminii de pe proprietatea vecină constituie un act de folosință normală, urmează că orcât de îndelungat în timp s'ar exercita acest act, el nu poate conduce la o prescripțiune de drepturi, deoarece din exercițiul normal al

unui drept, în limitele lui legale, nu poate rezulta prescrierea unui alt drept;

Considerând că în speță este constant că fereastră ce a practicat recurenta Valentina Șerpescu în zidul casei sale, nu servește decât la primirea luminii de pe proprietatea vecină a intimitei Paulina Marinescu, fapt pe care în principiu tribunalul îl recunoaște a fi permis, adăogând însă, că din împrejurarea că zidul în care este practică fereastră se află situat chiar pe hotarul despărțitor dintre proprietăți, ar rezulta de aci, o știrbire a fondului vecin în favoarea fondului recurentei, constituindu-i acesteia o servitute de lumină inadmisibilă în lipsa unei convențiuni sau text de lege care să o recunoască;

Considerând că acest din urmă adaos în motivarea tribunalului este greșit în drept, pentru că facerea unei ferestre care nu poate servi decât exclusiv numai la primirea luminii de pe proprietatea vecină, rămâne un act permis chiar dacă ar fi făcută în zidul aflat pe linia despărțitoare a proprietăților, sub condiția de a nu rezulta de aci un prejudiciu pentru proprietarul vecin, — ceea ce în speță tribunalul nu arată că ar fi rezultat;

Că, deci, soluțiunea tribunalului este eronată în drept, din moment ce nu se constată că din practicarea ferestrei de lumină în discuțiune, ar rezulta un prejudiciu pentru proprietarul vecin și din moment ce pe de altă parte folosirea acestei ferestre după cum s'a arătat mai sus, nu poate conduce la prescrierea niciunui drept, proprietarul vecin — intimata Paulina Marinescu — păstrându-și toate prerogativele dreptului său de proprietate, fără ca vreunul din ele să poată fi prescrise de către recurentă prin folosirea ferestrei de lumină;

Că în consecință, motivele de casare prin care se critică soluțiunea tribunalului sunt întemeiate și recursul urmează a fi admis, a se casa sentința atacată și a se trimite cauza aceluiași tribunal spre a judeca din nou.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența d'ra 4 Noembrie 1935

Președinția d-lui AL IUCA președinte

Biserica Greco-Catolică cu Iunian Marcovici și a

Deciziă nr. 1516 Dosar nr. 649/332

Culte. Bunuri deținute de o comunitate religioasă. Trecerea a o parte din credincioși dela cultul greco-catolic la cel greco-oriental. Nedesființarea cultului greco-catolic. Dacă este locul la schimbarea situației juridice a averii. Tulburare de posesiune. Competința instanțelor de drept comun. Art. 37 și 39 din legea cultelor. Paragr. 180 alin. 1 din proc. civ. ardeleană.

Art. 39 lit. d din legea cultelor fixează procedura specială cu privire la bunurile aparținând cultelor sau bisericilor, numai în cazul când ritul respectiv a fost desființat pe cale legală, sau prin dispoziția credincioșilor, când Ministerul Cultelor, de acord cu patronul particular care a deținut dreptul de proprietate al acestor bunuri trecute la Stat., conform art. 37 din zisa lege, poate afecta posesiunea lor pentru trebuințele generale ale cultelor. În atare caz legea supune unei proceduri speciale de conciliere atribuirea acestor bunuri ridicând dreptul instanțelor de drept comun de a se pronunța asupra unor atare litigii.

Când însă nu toți credincioșii au dispărut sau

și-au schimbat cultul și nu este locul la schimbarea situațiunii juridice a averii aparținând acestui cult, deci nici la conciliațiunea prealabilă a Ministerului de Culte pentru atribuirea posesiunii acestor bunuri instanțele de drept comun sunt singurele competente de a judeca atare acțiuni relative la tulburarea posesiunii.

Complectându-se Curtea conform art. 15 din legea sa organică,

Curtea.

Asupra divergenței de față ivită în recursul făcut de Biserica Greco-Catolică din comuna San Iacob, județul Turda, contra sentinței nr. Ca. 2544. 10. 930 a Tribunalului Turda s. II-a:

Având în vedere sentința atacată din care rezultă că Biserica Greco-Catolică din San Iacob, județul Turda, reprezentată prin P. S. S. Vasile Șuciu, Arhiepiscop și Mitropolit, a intentat acțiune posesorie la Judecătoria rurală Ludu din Județul Turda, susținând că pârîtul Iulian Macavei și ceilalți, în mod samavolnic, au intrat în primăvara anului 1930, în terenurile arabile arătate în acțiune aparținând bisericii reclamante, pe care le-au arat, semănat și folosit și a cerut redarea folosinței imobilelor, plata folosului sustras, cheltueli, etc.;

Că, la această acțiune pârîții au opus că majoritatea populațiunii de rit greco-catolic, trecând la cel ortodox, imobilele în litigiu au trecut în posesia bisericii ortodoxe-române, dresându-se și cuvenitele acte, aprobate de Consiliul Eparhial Ortodox din Cluj, iar, în urmă, acele bunuri au fost date la pârîți unora în arendă prin licitație publică, altora ca sesie parohială, etc.;

Că, judecătoria constată că în 1930 reclamanta Biserica a fost turburată cu violență, astfel cum a arătat în acțiune, în posesia bunurilor în litigiu și condițiunile acțiunii posesorii, în ce o privește, sunt îndeplinite.

Că, apărarea pârîților judecătoria nu o admite, deoarece constată din dosarul nr. 1182 din 1930 că nu toți credincioșii greco-catolici din comuna San Iacob au trecut la ritul greco-oriental; că, o parte din trecerile făcute sunt viciate fiind săvârșite cu fals în acte publice, pentru care este deschisă procedura penală; că, mai există credincioși și parohie greco-catolică în comuna San Iacob și, ca atare nu este cazul — zice tribunalul — să se aplice dispozițiunile art. 37 din legea regimului cultelor și a se trece asupra Statului averea cultului dispărut și nici episcopii greco-orientali nu fac dovada că Statul Român le-ar fi cedat imobilele în discuție, pentru a putea să dispună de ele, astfel cum pretind pârîții;

Pentru aceste motive, conchide judecata, pârîții trebuie considerați că individual au săvârșit acte de turburare de posesie și în consecință admite acțiunea posesorie intentată de biserică și obligă să-i dea în folosință și posesie imobilele în discuțiune și să se abțină în viitor dela orice act turburător privitor la aceste bunuri, cu cheltueli de judecată.

Pârîții făcând apel, Tribunalul Turda, prin sentința dedusă în recurs, a admis apelul lor, a admis excepția dilatorie ridicată de dânsii pe baza art. 180 pr. civ. din Ardeal, — a scos din vigoare sentința judecătorei și, conform art. 182 pr. civ., a stins procesul.

Având în vedere că pentru a hotărî astfel tribunalul constată, din probele administrate, că la 22 Februarie

1930, majoritatea locuitorilor din San Iacob au trecut dela religia greco-catolică la religia greco-orientală, în urma cărui fapt s'a reglementat și chestia bunurilor aparținând vechei biserici, specificându-se într'un proces-verbal dresat, luarea în primire și evaluarea lor; că, aceste bunuri au fost repartizate de Consiliul Eparhiei greco-orientale din Cluj pârîților azi întimați, sub formă de arendă și sesie parohială;

Că, motivează tribunalul, odată ce comunitatea credincioșilor a adoptat religia ortodoxă, implicit biserica, materialmente vorbind, și toate bunurile ei au trecut în administrația reprezentanților religiunii primitive, adică a bisericii ortodoxe, care a și luat în posesiune în primăvara anului 1930 bunurile ce i se cuveneau;

Că, transmisiunea acestor bunuri s-a făcut în baza recunoașterii noului cult al locuitorilor de către ministerul de resort, ca reprezentant administrativ al guvernului, căruia îi incumbă sarcina a lua măsurile necesare păstrării liniștei și ordinii în Stat; acest act, având un caracter de generalitate și interesând ordinea în Stat, constituie un act de guvernământ;

Că din spiritul art. 39 lit. d alin. III din legea regimului cultelor reiese ideea că litigiile relative la drepturile de proprietate și posesie asupra imobilelor diferitelor comunități, să fie atribuite mai întâi Ministerului Cultelor, având caracterul unei conciliațiuni și numai în caz de insucces pot fi sesizate instanțele ordinare;

Că, potrivit art. 180 p. I și alin. ultim pr. civ. ard., neapartinerea valorificării acțiunii pe calea procesului civil, sau a unei proceduri speciale, constituie o excepție prohibitivă, care trebuie ținută în seamă chiar din oficiu;

Că judecătoria recunoscând reclamantei dreptul la posesia unor bunuri, cari încetaseră de a-i mai aparține, implicit a înlăturat eficacitatea unui act de guvernământ ce aparține competenței ministerului și de aceea tribunalul admite excepția dilatorie și scoate din vigoare sentința judecătorei;

Având în vedere că în contra acestei decizii Biserica San-Iacob introducând recurs în Casatie, a formulat 3 motive, cari au fost trimise în sedința dela 19 Noemvrie, înaintea complectului de divergență de astăzi;

Văzând motivele 2 și 3 de casare astfel formulate:

2. — Pentru exces de putere trecând în atribuțiunile instanțelor administrative cazurile de turburare în posesiune din speță violând art. 1, 2 pct. 2 lit. c din Pc. și art. 19, 339, 346 c. c. a.

3. — Eroare grosieră de fapt și exces de putere stabilind starea faptică contrară celei din dosar, declarând că Ministerul Cultelor a luat act de trecerea credincioșilor greco-catolici la religia ortodoxă română și că transmisiunea bunurilor bisericii greco-catolice s'a făcut în baza recunoașterii de către minister a noului cult, declarând parohia noastră stinsă — în lipsa oricărui act emis de către Ministerul Cultelor în privința aceasta concludând că în speță ar fi un act de guvernământ.

Considerând că excepția dilatorie din paragr. 180 alin. 1 și ultim pr. civ. ard., a cărei aplicațiune tribunalul a făcut-o în speță, ridică instanțelor de drept comun dreptul de a rezolva litigiile deduse înaintea lor, în cazul când pe temeiul unor dispozițiuni legale, valorificarea acestor litigii nu aparține procedurii civile, sau este rezervată unei proceduri speciale;

Că, o asemenea procedură specială, în ce privește

pretențiile asupra bunurilor aparținând cultelor sau bisericilor, legea cultelor o fixează, prin art. 39 lit. d, la care tribunalul se referă, numai în cazul când biserica, deci și ritul respectiv a fost desființat, pe cale legală, sau prin dispariția credincioșilor și, numai pentru aceste cazuri, Ministerul Cultelor, de acord cu patronul particular, care a deținut dreptul de proprietar al acelor bunuri, trecut, conform art. 37 asupra Statului, poate afecta posesiunea lor pentru trebuințele generale ale cultelor, deci numai în acest caz legea supune unei proceduri speciale de conciliere atribuirea acestor bunuri și ca atare, numai în aceste cazuri, ea ridică instanțelor de drept comun dreptul de a se pronunța asupra proceselor relative la aceste bunuri, cât timp procedura prealabilă de conciliere nu a avut loc;

Având în vedere că în speță însăși instanța de fond constată că, nu toți credincioșii de rit greco-catolic din comuna San-Nicolau au trecut la cel greco-oriental; că, astfel cultul greco-catolic din această comună nefiind desființat, nu este locul la schimbarea situațiunii juridice a averii aparținând acestui cult, deci nici la o conciliațiune prealabilă cu ministerul pentru atribuirea posesiunii acestor bunuri și reprezentantul acestui cult este, ca atare, autorizat a se adresa instanțelor de drept comun, singurile competente a judeca în aceste cazuri, acțiunile relative la posesiune, cum este în speță;

Că, dar motivele 2 și 3 de casare fiind fondate recursul se admite, trimițându-se pricina la tribunal, pentru a da curs acțiunii posesorii deduse înaintea sa.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

ciziunei nr. 826 din 1932 a Curții de Conturi s. I-a în proces cu Ministerul de Finanțe;

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care se constată că Ministerul de Finanțe a condamnat în mod solidar la plata sumei de 73.080 lei, delapidată de fostul percepător al Percepției Budești, județul Lăpușna, pe percepătorul delapidator, pe controlorul Ion Iancu, azi recurent, și pe administratorul financiar Belizare aceștia doi din urmă pe baza art. 195 din legea contabilității publice, care prevede că funcționarii direct și special însărcinați cu supravegherea mănuiitorilor de bani publici, sunt responsabili de orice deficite care ar proveni din cauza lipsei de verificare și control din partea lor;

Că făcând apel controlorul Ion Iancu, Curtea de Conturi, prin decizia atacată îi respinge apelul confirmând decizia ministerială mai sus arătată;

Că pentru a decide astfel Curtea de Conturi constată în fapt și în drept că sus numitul controlor, deși era direct și special însărcinat cu supravegherea percepătorului delapidator, totuși nu l'a controlat, așa că bine a fost condamnat — cu aplicatia art. 195 citat — prin sus zisa deciziune ministerială;

Că cu privire la obiecțiunea controlorului Ion Iancu că a fost achitat de comisiunea disciplinară, care a constatat că numitul nu a fost neglijent în serviciu, Curtea o respinge pe motivul că aceasta nu influențează asupra condamnării materiale din decizia ministerială, cum de afeimen nu influențează nici faptul că percepătorului defraudator nu i s'a oprit garanția la intrarea sa în serviciu, conform art. 15 din legea contabilității publice;

Văzând motivul I de casare astfel formulat:

1. — Violarea art. 195, 197 din legea contabilității publice art. 19 din legea pentru urmărirea și perceperea veniturilor publice, nemotivare, exces de putere.

În luna Iunie 1930 subscrisul în calitate de controlor fiscal am constatat că percepătorul G. Bocceanu dela percepția Budești, județul Lăpușna a delapidat o sumă de bani, Cum Percepția Budești cădea în sarcina mea de a fi controlată, am fost trimis de Ministerul de Finanțe în judecata comisiunii disciplinare de pe lângă acest minister, pentru neglijență în serviciu, lipsă de supraveghere și control și pentru neexecutare de ordine.

Comisiunea disciplinară, prin decizia nr. 119 din 8 Decembrie 930, constată că nu sunt vinovat pentru niciunul din faptele pentru care fusesem trimis în judecată și decide că nu este locul la aplicarea vreunei pedepse disciplinare contra mea achitându-mă.

La 31 Martie 1931, deci la câteva luni după judecarea mea și achitarea de către comisiunea disciplinară, Ministerul de Finanțe fără a ține seama de faptul că fusesem judecat de instanța disciplinară a ministerului revine asupra acestei chestiuni și pronunță contra mea de data aceasta decizia nr. 97887/931 prin care mă condamnă să plătesc, solidar cu percepătorul delapidator și cu fostul administrator financiar C. Belizare, deficitul rămas neacoperit din suma delapidată.

Or, atât art. 195 din legea contabilității publice cât și art. 19 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, reconfirmat prin art. 197 din legea contabilității publice, dispune că organele de control sunt responsabile de orice deficite care nu s'ar acoperi și cari ar proveni numai din cauza lipsei de verificare și de control din partea lor. Însă, la data când Ministerul de Finanțe dădea decizia de condamnare la plată contra subsemnatului, intervenise judecata comisiunii disciplinare care hotărâse în contradictoriu cu Ministerul de Finanțe că nu sunt vinovat de neglijență în serviciu și nici de lipsă de supraveghere și de control.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE S. III-a

Audiența dela 23 Martie 1936

Președinția d-lui C. ROMANO consilier

Ion Iancu cu Ministerul de Finanțe

Decizia nr. 589 Dosar nr. 3211/933

Legea contabilității publice. Controlor fiscal. Achitat în acțiunea disciplinară. Dacă hotărârea comisiunii disciplinare poate avea autoritate de lucru judecat asupra acțiunii penale. Lipsă de control. Responsabilitate solidară cu percepătorul defraudator. Percepător. Nedepunerea garanției legale. Nu exonerează pe controlor de răspundere. Art. 15 și 195 din legea contabilității publice.

1. — *Deciziunea comisiunii disciplinare prin care recurentul, în calitate de controlor, a fost achitat în lipsă de dovezi pentru neglijență în serviciu nu poate avea autoritate de lucru judecat în acțiunea penală, intentată contra percepătorului pentru defraudare, fiind că atari deciziuni nu sunt hotărâri judecătorești, ci simple avize, cari s'ervesc limitat numai de suport pedepselor disciplinare.*

2. — *Potrivit art. 195 din legea contabilității publice, controlorul fiscal având în atribuțiunea sa controlul gestiunii percepătorilor, atunci când s'a constatat că nu a exercitat acest control, el răspunde pecuniar solidar cu percepătorii de orice deficite provenite în gestiunea acestora din cauza lipsei acestui control.*

Faptul că percepătorul nu a depus garanția cerută de art. 15 din aceeași lege, nu exonerează de răspundere pe controlor, deoarece dispozițiunea privitoare la depunerea garanției este înscrisă în lege numai în interesul Statului.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Ion Iancu în contra de-

Acest fapt neexistând, decizia ministerului prin care mă condamnă la plată era total lipsită de bază legală.

Curtea de Conturi respingându-mi apelul fără a discuta această apărare a mea a pronunțat o decizie care violează dispozițiunile art. 195 și 197 din legea contabilității publice și art. 19 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice și este dată cu exces de putere și nemotivare.

Având în vedere că recurentul se plânge de violarea textelor de lege invocate și nemotivare susținând că el fiind achitat de comisiunea disciplinară care a constatat că nu a fost neglijent în serviciu, în atare caz decizia ministerială este lipsită de bază legală, el ne mai putând fi condamnat la plata sumei delapidate de numitul perceptor pentru lipsa de control a gestiunii acestuia, fiind autoritate de lucru judecat.

Considerând că după cum constată Curtea de Conturi recurentul s'a făcut vinovat de neglijență în serviciu, întru cât nu a supravegheat și controlat operațiunile defraudatorului și nici nu a executat ordinele administrației financiare Lăpușna prin care i se pune în vedere în mod expres să inspecteze lunar pe defraudator, fapt ce atrage răspunderea lui bănească, în conformitate cu art. 195 din legea contabilității publice, de orice deficite provenit din lipsa acestui control;

Considerând că așa fiind, bine Ministerul de Finanțe a dat decizia mai sus arătată de condamnarea numitului la plata sumei ce reprezintă suma defraudată, întru cât răspunderea sa bănească era consecința lipsei de control a gestiunii perceptorului defraudator;

Considerând că împrejurarea cum că numitul controlor a fost judecat și achitat de comisia disciplinară care a constatat că dânsul nu a dat dovadă de neglijență în serviciu—nu poate opera în cauză cu putere de lucru judecat față cu constatările mai sus arătate cari au determinat darea deciziei ministeriale, deoarece comisiunile disciplinare nefiind organe judecătorești, deciziunile lor nu sunt hotărâri judecătorești — în care caz ar putea fi vorba de autoritate de lucru judecat — ci ele sunt simple avize cari servesc limitat, numai de suport pedepselor disciplinare ce au a se aplica funcționarilor învinuți;

Că dar motixul I de casare este nefondat și se respinge.

Văzând motivul II de casare în cuprinsul următor:

Violarea art. 15 și 197 din legea contabilității publice, art. 19 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice, art. 26 din legea pentru organizarea administrației finanțelor Statului, nemotivare și exces de putere, omisiune esențială.

Am invocat înaintea Curții de Conturi art. 15 din legea contabilității publice, prin care se dispune că perceptorul la intrarea în serviciu e obligat să depună o garanție echivalentă salariului lui pe doi ani, precum și art. 26 din legea pentru organizarea administrației finanțelor Statului, prin care se dispune că organele de control vor putea fi urmărite numai dacă deficitul nu ar fi fost acoperit de garanția pe care trebuia să o aibă perceptorul delapidator. Am susținut de asemenea că în baza articolelor sus arătate responsabilitatea subsemnatului în calitate de organ de control începe numai dela limita garanției pe care trebuia să o fi depus perceptorul la intrarea sa în serviciu, conform art. 15 din legea contabilității publice și cum suma delapidată rămasă neacoperită era de aproximativ 40.000 lei, sumă cu mult inferioară garanției pe care trebuia să o aibă perceptorul, condamnarea subsemnatului la plată nu putea avea loc.

Curtea de Conturi omite prin decizia dată să se pronunțe asupra acestei chestiuni cu totul esențiale, astfel că decizia este dată cu violarea articolelor de lege citate în partea enunțativă a acestui motiv de recurs, cu exces de putere și omisiune esențială.

Având în vedere că recurentul se plânge de violarea textelor de lege invocate, nemotivare și omisiune esențială susținând în esență că perceptorul defraudator trebuia, conform art. 15 din legea contabilității publice, să depună la intrarea sa în serviciu o garanție din care Ministerul de Finanțe s'ar fi putut despăgubi; că întru cât Ministerul nu a oprit acea garanție perceptorului, recurentul este exonerat de suma defraudată;

Considerând că după art. 195 din legea contabilității publice, recurentul — controlor, care avea în atribuția sa controlul gestiunii perceptorului defraudator, pe care însă în speță nu l'a controlat, răspunde de orice deficit provenit din cauza acestuia din urmă;

Că deci numai singurul fapt că recurentul nu a făcut acest control la care legea îl obligă, atrage răspunderea sa bănească în caz de deficit;

Că garanția care trebuia depusă, conform art. 15 citat, de mânuitorii de bani publici, este înscrisă de leziuitor în interesul Statului pentru a i se da posibilitatea în cazul eventual că un mânuitor de bani publici ar defrauda o sumă de bani, să se despăgubească mai ușor, or recurentul nu se poate pune la adăpostul acestei dispozițiuni, înscrisă în lege numai în interesul Statului, și pe baza ei să ceară să fie exonerat de răspundere pe motiv că, în speță, garanția nu s'a depus, căci răspunderea sa bănească rămâne întreagă pentru lipsa de control a gestiunii perceptorului defraudator în conformitate cu art. 195 sus citat;

Că prin urmare Curtea de Conturi judecând astfel nu a săvârșit nicio violare de lege, nemotivare sau omisiune esențială, așa că și motivul II de casare fiind nefondat, recursul urmează în întregime a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA S. II-a

Audiența dela 12 Ianuarie 1934

Președinția d-lui V ȘTEFĂNESCU, președinte

Banca Vâlcea și a. cu I. Dumitrescu și a.

Deciziunea Comercială nr. 2

Acțiune cambială. Apel. Excepțiune neridicată de girantul-intimat pe baza art. 349 la prima zi de înfățișare. Tardivitate. Societate. Administratori cari au semnatu-ra socială. Darea procurii unui avocat de a reprezinta în justiție. Nu este nevoie a se îndeplini formalitățile cerute de art. 90 și 96 cod. com.

1. — *Excepțiunea ridicată de intimatul girant pe baza art. 349 cod. com., în calitate de debitor în acțiunea cambială, echivalând cu un mijloc de apărare, ne fiind invocat la prima zi de înfățișare, ci după ce s'a intrat în fond, chiar dacă s'ar fi conformat art. 4 și 7 din legea accelerării, trebuia respinsă ca nefondată.*

2. — *Formalitățile cerute de art. 90 și 96 cod. com. se referă la semnăturile sociale care angajează societatea în administrația ei și o obligă față de terți, iar nu la cazul când se dă o procură unui avocat pentru intentarea sau apărarea într'o acțiune introdusă în justiție.*

Prin urmare procura dată de administratorii care au

semnătura socială unui avocat pentru a apăra Societatea în justiție este valabilă.

Curtea,

Având în vedere motivele de apel depuse în termen de banca apelantă, susținute și oral de reclamantă sunt următoarele:

1. Incidentul de legarea instanței prin acțiune considerată ca neregulat făcută printr'o procură dată avocatului Prodan, a fost greșit admis de tribunal, întru cât acest incident fiind relativ la legarea instanței printr'o acțiune, trebuia prevăzut în întâmpinare conform art. 7 din legea accelerării și propus înainte de orice apărare asupra fondului, conform art. 111 pr. civ. Or, acest incident nefiind ridicat nici prin întâmpinare, nici înainte de apărarea asupra fondului, întrucât după depunerea întâmpinării la 22 Septembrie 1932, părții cerând un termen pentru a aduce acte, au intrat în fond, el e tardiv ridicat.

2. Excepția ridicată este tardivă și pe baza art. 349 cod com. întrucât această excepțiune fiind întemeiată pe tardivitatea acțiunii față de girant, adică la lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii, ea trebuia propusă la prima înfățișare, ceea ce însă nu s'a făcut, ci s'a propus după intrarea în fond.

3. Excepțiunea ridicată de intimatul girant la prima instanță, chiar dacă ar fi considerată că a fost propusă la timp, e însă neîntemeiată și în fond, întru cât administratorii care au semnătura socială, dacă nu o pot transmite altora fără un vot al Consiliului de ad-ție al băncii, conform statutelor băncii, ei pot da totuși procură unui avocat pentru intentarea de acțiune în justiție și acordarea acestui drept nu echivalează cu acordarea unei semnături sociale.

Având în vedere că la apelul de mai sus, intimații Alex. I. Dumitrescu Colțești și I. Dumitrescu au făcut întâmpinare, cerând respingerea apelului pentru următoarele motive: a) apelul este nu întru cât nu e semnat de reprezentanții legali ai băncii apelante; autorizarea de care vorbește apelanta în apel, și care ar fi publicată în Monitor, nu dă calitatea de reprezentanți ai băncii apelante persoanelor care semnează apelul, întrucât aceștia au fost desemnați de Consiliul de ad-ție iar nu de adunarea generală; b) apelul nu poate fi admis pentru motivele invocate la prima instanță și admise de tribunal, anume că acțiunea nu a purtat semnătura reprezentanților legali ai societății și ei nu au putut transmite această semnătură avocatului Prodan care prin procură a făcut acțiunea și că chestiunea calității se poate discuta în orice stadiu al procesului.

Având în vedere că primul motiv din întâmpinare prin care se tinde la respingerea apelului ca nesemnat de reprezentanții băncii Curtea îl găsește nefondat pentru următoarele considerațiuni:

După cum se vede dintr'un considerent al sentinței tribunalului, care nu este contestat de intimați, tribunalul cercetând statutele băncii a constatat că se află într'însele o dispoziție în baza căreia consiliul de Ad-ție va hotărî persoanele care pot semna valabil pentru bancă, iar în ce privește reprezentarea în justiție s'a prevăzut că banca va fi reprezentată prin persoane delegate de către Consiliul de ad-ție. Că deci, conform statutelor, delegarea acelor persoane care va reprezenta banca în justiție se va face de Consiliul de ad-ție, iar nu de către adunarea generală, cum pretend intimații.

Că, potrivit acestei dispozițiuni, consiliul de ad-ție al băncii întrunindu-se la 17 Martie 1932 au încheiat procesul-verbal depus în copie de apelanți și publicat în Monitorul Oficial nr 82 din 6 Aprilie 1932, prin care pentru afaceri judiciare și administrative ale băncii acordă semnătura lui Petre Prodan, avocat și lui Const. V. Popescu, adică chiar acelor care au semnat apelul. Că deci apelul fiind semnat chiar de persoanele desemnate de către Consiliul de ad-ție, incidentul ridicat de intimați prin întâmpinare relativ la nulitatea apelului e nefondat.

Având în vedere că în ce privește al doilea motiv de întâmpi-

nare, el este relativ la însuși fondul apelului și se va discuta mai jos cu ocazia discuției motivelor de apel:

Luând în considerație motivele prevăzute în petiția de apel.

Având în vedere că prin motivele I și II, apelanul tinde la respingerea incidentului ridicat de intimați la prima instanță relativ la legarea instanței prin acțiune de către banca reclamantă, și în baza căruia s'a respins acțiunea față de girant ca nefiind ridicat în termenul prevăzut de art. 7 din legea accelerării și 349 cod. comercial;

Având în vedere că materia în care se judecă părțile fiind materie comercială și în cazul de față fiind vorba de o excepțiune privitoare la lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale, întru cât se pretinde că acțiunea nu a fost intentată față de girant în termenul de 15 zile prevăzut de art. 345 și 248 c. com., chestiunea dacă excepția de care e vorba e întemeiată sau nu, urmează a se rezolva pe baza art. 349 c. com în combinație cu art. 7 din legea accelerării. Că deci motivul I și II formând unul singur, urmează a se privi dintr'un singur punct de vedere și rezolva pe baza aceleiași motivări.

Considerând că motivul pentru care s'a respins de către prima instanță acțiunea cambială a băncii apelante intentată la 8 Iulie 1931, a fost că petiția de acțiune nefiind semnată de administratorii care au semnătura socială, ci prin procură emanând dela aceștia de către avocatul Petre Prodan și că ratificarea procurii fiind făcută de către consiliul de ad-ție al băncii prin procesul verbal publicat în Monitorul Oficial din 6 Aprilie 1932, se deduce că acțiunea este tardivă și deci neregulat făcută față de girant întru cât este făcută după termenul de 15 zile prevăzut de art. 345 și 348 c. com. pentru acțiune în contra girantului;

Având în vedere că conform art. 349 c. com. debitorul unei cambii nu va putea opune decât excepțiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune. Iar în aliniatul următor se adaugă că aceste excepțiuni vor trebui să fie propuse la prima înfățișare;

Având în vedere pe de altă parte că conform art. 4 și 7 din legea de accelerare a judecăților, părătul chemat în judecată printr'o acțiune e îndatorat să depună la dosar o întâmpinare care să coprindă toate excepțiunile procedurale ce se opun acțiunii reclamantului, răspunsul său la toate punctele de fapt și de drept ale acțiunii și toate mijloacele și probele cu care se apără în contra fiecărei capăt de cerere reclamantului;

Că excepțiunea ce s'a ridicat de intimatul girant în ședințele dela 15 și 20 Decembrie 1932 în fața tribunalului, fiind o excepțiune din cele prevăzute de art. 349 cod. com. relativ la condițiunile necesare pentru exercițiul acțiunii și tinzând la respingerea acțiunii, ea trebuie să fie prevăzută în întâmpinare ca un mijloc de apărare, conform alin b din art. 7, pentru ca astfel reclamanta să fie pusă în poziție de a se putea prepara și răspunde;

Că însă deoarece acest mijloc de apărare nu a fost invocat prin întâmpinare, întru cât în întâmpinarea aflată la dosar se arată alte motive de opunere, iar nu aceasta și întru cât nici nu a fost invocat la prima zi de înfățișare, potrivit art. 349 c. com., ci la 15 Decembrie 1932 când deja se intrase în fond în ședința anterioară dela 22 Septembrie 1932, când părții au cerut termen pentru depunere de acte, și întru cât pe de altă parte, cu mult anterior datei când părții au ridicat excepția, prin procesul verbal publicat în Monitorul Oficial din 6 Aprilie 1932 consiliul de administrație ratificase acțiunea făcută de avocatul Prodan, se deduce că părții au primit ca bună acționarea în judecată și deci nu mai puteau invoca excepțiunea de care e vorba;

Având în vedere că chiar în cazul când ei s'ar fi conformat art. 7 din legea accelerării și 349 c. com. și ar fi ridicat excepțiunea în termen util, totuși ea urma să fie respinsă ca nefondată, iar nu admisă așa cum a procedat tribunalul;

Considerând că dacă într'adevăr, conform art. 90 cod. com.

actul constitutiv sau statutele societăților anonime trebuie să cuprindă între altele și numele administratorilor cari au semnătura socială, și dacă conform art. 96 orice schimbări introduse în dispozițiile actului constitutiv și în statute trebuie să rezulte dintr'o decizie luată în conformitate cu prescripțiile legii și actului constitutiv sau statutelor, decizie care să fie afișată și publicată, de unde se deduce că semnătura socială nu se poate transmite fără acele formalități; aceste dispozițiuni se referă la semnăturile sociale care angajează societatea în administrația ei și o obligă față de terți, adică la reprezentanța propriu zisă a Societății, iar nu la reprezentanța judiciară, adică la cazul când se dă o procură unui avocat pentru intentarea sau apărarea într'o acțiune. În acest caz administratorii care au semnătura socială și în cazul de față e necontestat că administratorii cari au avut semnătura socială au semnat procura avocatului Prodan, au dreptul să împuternicească prin procură pe un avocat în afaceri judiciare fără ca prin aceasta să se poată spune că au transmis altuia semnătura socială. Într'adevăr prin semnarea unei procuri judiciare, dată unui avocat, administratorii care au semnătura socială, nu încheie în cadrul obiectului societății diferite afaceri cu terții, în care caz semnătura socială nu se poate transmite fără formalități; ei nu fac altceva de cât să tindă a realiza un drept sau o obligațiune rezultând din actele propriu zise de ad-ție făcute anterior. În actele propriu zise de ad-ție, e nevoie de diferite formalități între care și publicarea, atunci când semnătura socială se schimbă, și aceasta în vederea ca terții să știe care sunt persoanele din societate care pot trata în mod valabil cu ei în numele societății. Pe când în cazuri ca cel de față, terții nu mai au niciun interes să știe cu cine tratează pentru că nici nu mai este vorbă de afaceri ce trebuiesc tratate, ci numai de litigii născute din ele. Și întocmai după cum administratorii cari au semnătura socială și cari trebuie să răspundă ca părâții într'un proces, pot da o procură unui avocat pentru a apăra societatea în justiție, și nu se poate spune că prin aceasta și-au transmis altuia semnătura socială, tot astfel și când societatea are rolul de reclamantă.

Având în vedere că astfel fiind, constatându-se pe de o parte că excepțiunea ridicată de părâți la prima instanță nu a fost ridicată la termenul prevăzut de lege, iar pe de altă parte chiar dacă ea ar fi fost propusă în termen, totuși ea e nefondată, Curtea urmează a admite apelul făcut de Banca Vâlcea, s. din orașul R.-Vâlcea și a obliga și pe girantul intimat Ion Dumitrescu ca împreună cu emitentul Alexandru I. Dumitrescu-Coitești deja obligat la prima instanță, să plătească solidar suma de 110.000 lei cu dobânzi legale de 10% anual dela data scadenței cambiei 20 Iunie 1931 și până la achitare.

Pentru aceste motive redactate de d. consilier C. I. Năvârlie, Curtea admite apelul, etc.

ss. V. Ștefănescu, C. I. Năvârlie, D. Șteflea.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 7 Februarie 1936

Președinția d-lui C. RUSESCU Consilier

Ministerul de Finanțe cu Haralambie Novac

Deciziune fiscală nr. 17 Dosar nr. 1143/935

Băuturi spirtoase. Monopolul vânzării lor. Condițiunile în care se poate face vânzarea lor la hanuri. Deosebire de debitele propriu zise de băuturi. Cum se poate face vânzarea la acestea. Contravenție. Art. 169, 170 și 203 din legea pentru vânzarea băuturilor spirtoase.

Art. 169 din legea dela 22 Aprilie 1932, alin. A, punctul I, clasifică restaurantele, birturile, hanurile, etc. din comunele urbane drept localuri unde consumațiunea băuturilor spirtoase are loc numai ca accesoriu la consumațiuni alimentare, iar art. 170 din aceeași lege preci-

zează că sub denumirea de restaurante sau birturi se înțeleg acele localuri unde se vinde consumatorilor așezați la mese și numai în orele de mâncare, în principal mâncări calde gătite, reci, putându-se servi ca accesorii la mâncare: vin, bere, țuică, etc.

Art. 203 din legea vânzării băuturilor spirtoase stabilește orele de consumație numai pentru debitele propriu zise de consumațiune, nu și pentru hanuri, care sunt localuri pentru găsduit și hrana călătorilor și care pot vinde băuturi spirtoase și peste orele stabilite, dar cu condiția de a le da ca accesorii la mâncări.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat public Al. M. Chirănescu ca reprezentant al recurentului, Ministerul de Finanțe, în susținerea motivelor de recurs și pe d-l avocat Spiegler din partea intimatului în combateri și deliberând:

Asupra motivului unic de casare în cuprinderea următoare:

Violarea art. 202 și 226, greșita aplicațiune a art. 203 din legea monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase din 22 Aprilie 1932 și exces de putere;

Intimatul este pus în contravenție, deoarece în baza brevetului eliberat de Monopolul Alcoolului, în calitatea de restaurator-hangiu, el nu putea vinde băuturi spirtoase decât ca accesorii la restaurant, și numai în timpul mesiei.

Or, din procesul verbal se constată că s'a găsit în local două persoane la ora 17/5 p. m. care consumau numai băuturi spirtoase, de altfel ora 5 p. m. nefiind o oră de masă.

Aceste constatări sunt întărite prin însăși declarațiunea vânzătorului din acel local. Totuși tribunalul anulează procesul verbal, pe considerațiunea că art. 17 din procesul-verbal, este o oră legală cuprinsă în orarul de consumație din art. 203.

Tribunalul pronunțând o asemenea sentință, uită însă că art. 203 stabilește orele de consumație numai pentru debitele propriu zise de consumație de băuturi pe loc, care presupun din partea patronului posesia unui brevet pentru un asemenea local.

În speță însă atât procesul-verbal cât și tribunalul constată că brevetul este eliberat pentru desfacere de băuturi spirtoase ca accesoriu la han.

Față de aceste constatări, tribunalul pronunțând o asemenea sentință a făcut-o numai cu violarea art. 202 care arată că desfacerea băuturilor spirtoase se face numai după regulile stabilite de Administrația Monopolului, reguli cari sunt fixate în însuși brevetul eliberat care nu au fost respectate.

Având în vedere că prin procesul verbal cu data de 29 Iunie 1933 încheiat de guarzii financiari D. Gheorghe și Ioan G. Ivan și confirmat de Directoratul II Regional București cu deciziunea din 29 Septembrie 1933 intimatul H. Novac este socotit contravenient la dispozițiunile 202 și 226 din legea monopolului băuturilor spirtoase și supus amenzii de 12.000 lei;

Prin acest proces verbal se impută intimatului H. Novac, proprietarul hanului din Constanța, strada Griviței 58, că a contravenit dispozițiunilor art. 202 și s'a făcut pasibil de penalitatea din art. 226 din legea monopolului băuturilor spirtoase prin aceea că posedând brevet numai ca accesoriu la restaurat, a vândut băuturi spirtoase și celor ce nu consumau mâncări;

Având în vedere că în brevetul nr. 6592/1933, prezentat în original de către intimat se vede mențiunea că s'a eliberat pentru desfacerea de băuturi spirtoase ca accesoriu la han, în condițiunile prevăzute la art. 202 și ordinul 24037/1932 în localul său de cărciumă și birt, compus din 3 camere;

Având în vedere că Tribunalul Constanța s. II-a în apel, — prin sentința nr. 767/1934, atacată, apreciind că din dispozițiunile art. 203 din legea nr. 108 a monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase și a taxelor de consumație din 1932, nu rezultă restricția imputată de organele fiscului — ca vânzarea băuturii să se facă în timpul mesei și numai celor ce consumă, în același timp mâncăruri, ci restricția pusă de legiuitor rezidă numai în respectarea orarului, — admite apelul făcut de contravenient, anulează procesul-verbal de contravențiune și apără pe apelant de plata amenzii, ce i se aplicase;

Având în vedere că este necontestat că cu brevetul obținut de intimat, acesta era autorizat să vândă tot felul de băuturi spirtoase ca accesoriu la han, — în localul său de cărciumă și birt compus din trei camere;

Având în vedere că în clasificarea debitelor prevăzute în art. 169, legea nr. 108 din 22 Aprilie 1932, alin. A punctul I, clasifică restaurantele, ospătăriile (birturi), hanurile, etc. în comunele urbane, drept localuri unde consumația băuturilor are loc numai ca accesoriu la consumații alimentare și art. 170 din aceeași lege precizează că sub denumirea de restaurante sau ospătării (birturi) se înțeleg acele localuri unde se vinde consumatorilor așezați la mese și numai în orele de mâncare, în principal mâncări calde gătite, precum și mâncări reci, putându-se servi ca accesoriu la mâncare: vin, bere, țuică și rachiuri;

Hanurile sunt localuri pentru găzduitul și hrana călătorilor;

Având în vedere că art. 203 stabilește orele de consumație

pentru debitele propriu zise de consumație de băuturi pe loc, că însă, în ceea ce privește birturile și hanurile, acestea pot vinde băuturi spirtoase și peste orele stabilite dar în condiția de a le da ca accesoriu la mâncare și la alte consumații alimentare;

Considerând deci că aceasta este distincțiunea esențială în contravențiunea ce face obiectul prezentului recurs, distincțiunea pe care instanța de apel nu a luat-o în considerare și astfel, față de aceste constatări, tribunalul a pronunțat o sentință cu vioiarea dispozițiilor art. 202, 226 și greșita aplicare a art. 203 din legea nr. 108 din 22 Aprilie 1932.

În consecință recursul se învederează fondat și urmează a fi admis ca atare.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Vasile F. Petrescu, Curtea admite recursul, etc.

ss. C. Ruscescu, Ath. Dumitrescu, D. Stoicescu, V. F. Petrescu, I. Basarabescu.

JURISPRUDENȚA STREINĂ REZUMATA

CASAȚIA ITALIANA S. U., 2 Aprilie 1936

Locațiune. Cesiune de contract

Cesiunea contractului de locațiune constituie un negoț juridic distinct de subînchiriere deoarece cesiunea operează o adevărată substituție a cesionarului în poziția contractuală a locatarului cedent, stabilind un raport direct și reciproc între proprietar și cesionar, contra cărui proprietarul poate să exercite acțiunile rezultând în favoarea sa din contractul de locațiune (Massim. Foro it. 1936 p. 224).

CASAȚIA ITALIANA I, 24 Ian. 1936

Societate. Contract între două societăți. Conflict de interese. Delegarea tuturilor puterilor unui singur administrator. Validitate. Garanție. Lipsa depunerii. Efecte.

Nu este nul contract pentru conflict de interese, când contractul s'a încheiat în interesul respectiv a două societăți comerciale de către reprezentanții lor, deși unul din acestea este acționar și administrator al celeilalte societăți.

E. valabilă clauza statutară prin care se atribuie consiliului de administrație al unei societăți anonime, dreptul de a delega sub răspunderea colectivă a administratorilor, toate puterile pe care le are consiliul unui singur administrator.

Când administratorul societății nu depune garanția la care este obligat, actele încheiate de el în calitate de reprezentant, nu sunt nule, cât timp nu s'au luat măsuripentru înlocuirea lui (Foro it. 1936, I, p. 621).

CASAȚIA ITALIANA I, 2 Martie 1936

Societate comercială neregulată Asociație în participare. Deosebiri. Beneficii. Repartizarea.

Pentru a distinge o societate comercială neregulată de o asociație în participare, se va avea în vedere dacă există sau nu un fond social sau comun precum și existența personalității juridice distincte de soți. Faptul că un singur asociat apare în raporturile din afară, ca unic titular al întreprinderii sociale, nu transformă societatea comercială în asociație în participare, ci atrage numai aplicarea art. 99 c. com. în puterea cărui toți aceia care lucrează în numele societății contractează o responsabilitate nelimitată față de terți.

Beneficiile se împart în măsura aportului adus de fiecare asociat, afară dacă contractul de societate, nu determină în alt mod partea de câștig a fiecăruia (Foro it. 1936, I, p. 607).

TRIBUNALUL CIVIL SENA

Furt de curent electric. Convențiune relativă la furnisare de energie electrică. Natura curentului. Vânzare.

Transmisiunea proprietății. Insușirea ilicită a curentului. Furt.

Electricitatea este o marfă susceptibilă a fi măsurată și cântărită științificește. Curentul produs de uzină și distribuit la consumatori este proprietatea producătorului până la intrare în comptor. Orice cablu sau canalizare clandestină sau orice operațiune prin care se introduce un obiect străin în comptor, pentru a denatura indicațiunea consumului constituie o apropiere ilicită a curentului electric și întrunește elementele constitutive ale furtului (Trib. civil de Sena, Gazette du Palais, 1935. 2. 537).

NOTĂ. — Energia electrică poate fi obiectul unui furt? Iată problema ce se pune adesea în fața instanțelor judecătorești, în special din Franța și Italia, în ultimul timp și la noi, pentru a se caracteriza maniera de a-și apropia în mod ilicit și fraudulos curentul electric, realizat de uriașele stabilimente cu enorme sacrificii.

În lansarea acestei probleme, juriștii se opresc la o chestiune prealabilă: dacă fluidul electric este o marfă negociabilă, care poate fi vândut sau chiar împrumutat, dacă poate fi obiectul unei tranzacțiuni, și dacă în definitiv poate constitui un bun patrimonial, cu toate că nu poate fi materializat.

În astfel de condițiuni predomină chestiunea: dacă curentul, fiind înstrăinat cu voința și consimțământul părților, repartizat după placul și înțelegerea contractanților, fie cu privire la capacitatea, energia sa, etc., poate avea o unitate de măsură controlabilă, pentru a putea fi numărat, comptat și măsurat, etc.

Teoreticește s'a ajuns la un rezultat științific al laboratoarelor de experiență, care confirmă măsurarea energiei cu o precizie matematică, cu aparate speciale: voltmetru, ampermetru.

Dacă producătorul curentului își poate afirma stăpânirea absolută și proprietatea exclusivă a energiei electrice, prin producerea, furnisarea și canalizarea la o destinație precisă, evident, că orice sistem de apropiere prin diferite operațiuni dolosive sau frauduloase constituie un act ilicit și delictuos în prejudiciul producătorului.

Insușirea clandestină printr'un cablu ascuns sau prin orice manevră, care fiind introdus în indicatorul de consum, care ar diminua echivalentul remunerației curentului furnisat, pentru a denatura măsura sa, constituie un furt. Totuși, nu constituie delictul de furt, dacă consumatorul a retrogradat indicatorul de pe contror pentru a denatura arătarea exactă a consumației curentului. Casația Franceză a decis că disimularea justei cantități de

energie prin deviarea arătătorului constituie o înșelăciune (Daloz 99. 1. 201; Sirey 1900. 1. 471; Pandectele Franceze 1900. 161. cu nota Champcommunal).

Convențiunea ce se stabilește între producătorul de curent și consumator este de maniera unui contract de vânzare. Atâta timp cât vânzătorul confecționează curentul electric, îl stăpânește cu toate prerogativele ce derivă din dreptul de proprietate. Este pus în comerț prin mijlocul unei distribuțiuni și repartiuțiuni conform înțelegerei cu abonatul. Orice sustragere fără știrea proprietarului întrunește elementele art. 306 c. penal.

Jurisprudența franceză definitiv fixată (Casația criminală, Gaz. Pal. 1929. 2. 251) se referă la unele fapte de amănunt, cum ar fi introducerea unor dispozitive speciale, în contor cu intențiunea dolozivă de a sustrage o cantitate de curent fără știrea furnisorului.

Problema poate fi examinată sub două aspecte. Teza științifică influențează întru câtva regimul juridic al fenomenului electric, indiferent dacă constituie o energie sau un fluid.

1. Dacă electricitatea este un produs la a cărei origină se află o instalație de mașini industriale, sau de altă natură și transmisă după dorința producătorului, prin ramificațiuni și canalizări, către anumiți destinatari, după o convențiune prealabilă cu producătorul, evident că orice sustragere frauduloasă în prejudiciul proprietarului, constituie un delict.

Cu atât mai mult cu cât energia electrică poate fi acumulată, pentru o forță motrice, sau de a produce căldură, lumină, etc. (Nancy, Sirey. 1904. 2. 304; Daloz. 1905. 2. 471; Trib. cor. Troyes. D. 1895. 2. 102; Trib. Cor. Nantua. S. 1904. 2. 116; D. 1903. 2. 33; Garraud vol. 5; Deutsche Jur. Zeit. 15. Dec. 1896; C. Apel Roma. Giustizia Penale Suppl. vol. 6., pag. 254; Giurati-Delitti contra la proprietă; Frassati, L'énergie électrique e il furto — suppl. Rivista penale VI. 257; De Sanctis, Furto de energia elettrica — monitori dei pretori, vol. 24. pag. 13; Kahl. Deutsche Zeit. V. 29; Thonsen-Dasrecht 1899. 96; Reuling, Rechtschutz der electr. Stromkries. Berlin 1900).

2. O teorie sprijinită de școala germano-italiană, este în sensul că fenomenul electric, fiind produsul unor vibrațiuni eterice, imponderabile, și extrem de rapide, influențează diferitele situațiuni ale corpurilor, se transmite în mod natural; evident că în acest caz ar lipsi în prealabil elementul material al delictului, care ar putea constitui un furt.

Astfel, se ajunge la concluzia că energia sau fluidul electric nefiind un obiect corporal, susceptibil de o aprehenziune, dat fiind proprietățile sale fizice imateriale, nu poate întruni elementele unei însușiri frauduloase printr'o aprehenziune.

La această teză s'a raliat în Franța numai *Garçon*. „...Nous préférons l'opinion qui n'admet pas le vol d'électricité, c'est une force qu'on ne peut soustraire. Sans doute, l'usage frauduleux d'une énergie électrique mérite d'être puni, mais en appliquant, pour assurer la répression l'art. 401 on introduit dans la notion du vol un élément perturbateur la soustraction d'une chose immatérielle, dont il est difficile de mesurer les conséquences” (Code penal annotés art. 373 no. 264).

Soluția problemei se fondează numai pe o cercetare și interpretare de ordin științific. Dacă dezvoltarea rapidă a electricității creează situațiuni juridice noi, prin transmisiunea energiei sau curentului electric în spațiu, fie prin cablu sau undulațiune, aceasta nu denotă că civilizaița sau omenirea e stăpână pe electricitate ca fenomen al naturii, decât numai dacă este produsul efortului omenesc.

Totuși, fluidul electric rămâne un mister și întrebuințarea sa exploatată de știință și mai ales în viața practică, este cea mai ingenioasă speculațiune expusă celor mai abile deturnări ilicite.

Un alt criteriu a determinat ca suprema Curte franceză să ia o atitudine precisă, după cum s'ar aprecia dacă energia electrică cu toate că este imaterială, totuși poate constitui un lucru sau bun, după terminologia juridică.

Casația criminală franceză la 3 August 1912 (afacerea Berraud cu Soc. de forces motrice du Rhône) ajunge la o concluzie cam echivocă: „...Attendu, en effet d'une part que l'électricité, est livrée par celui qui la produit à l'abonnée qui la reçoit pour réaliser qu'elle passe par l'effet d'une transmission qui peut être matériellement constatée de la possession du premier dans la possession du second: qu'elle doit des lors être considérée comme une chose au sens de l'art. 379 c. p. pouvant faire l'objet d'une appréhension...”

Decizia de criteriu a Inaltei Curți de Casație criminală franceză afirmă în considerentele sale că electricitatea este un lucru, ceea ce savanții fizicieni au ezitat să recunoască. Or, Casația franceză întrebuințează o expresiune oportunistă, numai pentru ca să fie susceptibilă de elementele delictului din art. 306—307; și atunci contradicția argumentului juridic față de cel de ordin științific este evidentă, pentrucă energia electrică este considerată ca un fluid (*L. Poincaré — L'électricité — Lodge, Les théories modernes sur l'électricité et le magnétisme, Vol. 1*). După cum lumina, căldura, sunetul, etc., nu pot fi materializate și prefăcute în corpuri sau lucruri, la fel și fluidul electric.

Cert că electricitatea produsă prin munca și inteligența omului este un bun al său, un patrimoniu, dar nu poate fi comparat cu un lucru, sau cu un corp materializat.

Dacă această distincție academico-științifică necesară pentru a se deosebi bunuri care nu pot fi lucruri și anumite lucruri care nu pot constitui bunuri nu e o piedică pentru instanțele judecătorești a plasa furtul de electricitate în seria delictelor comune, suntem siliți a justifica intenția autorilor, care au abandonat cercetarea acestei filiațiuni istorico-juridice, fiind prea complicată și aproape imaginară, cu toată utilitatea teoretică în clasificarea diverselor specii de bunuri.

După *Planiol*, lucrurile devin bunuri, în sensul juridic al cuvântului, nu pentrucă sunt trebuincioase omului, ci, pentrucă sunt apropiate sau apropiabile, aerul, atmosfera, apa, căldura solară, etc., sunt elementele indispensabile vieții omenesti, și cu toată îndărătnicia explicabilă și loială a savanților fizicieni, sunt denumite după terminologia juridică lucruri, cu toate că nu formează bunuri.

Dacă maniera unui obiect ca să fie numit bun, trebuie să fie susceptibil de apropierea în profitul unui particular, de ce n'ar intra și energia electrică în această categorie, cu toată opunerea celor, care susțin, că e un fluid eteric, care nu poate fi materializat, fiind incorporeal... ?

Evoluția juridică paralelă cu necesitatea practică nu poate fi influențată de teoriile fizico-matematice ale diferitelor fenomene, care sunt produsul eforturilor omenesti. De aceea, doctrina și jurisprudența a ajuns la soluția practică împinsă de necesitățile sociale că însușirea frauduloasă a curentului electric în prejudiciul producătorului-proprietar întrunește toate elementele furtului...

ELIAS GRÜNBERG
Avocat—Iasi